

روباىيات

(ئىككىنچى قىسمى)

ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەد ئىمىن

1

جاھان سەييارىدۇر گويا ، ھەممە زېھنىڭ ساپاسىدا ،
بىراۋدىن ئىزلىمە سۆيگۈ ، ئۇ قەلبىڭنىڭ ناۋاسىدا .
كىشى ئالەم ئۈچۈن ئەينەك ، ئۇنىڭدا بارچە سىر ئايان ،
جۇلادۇر ئىزگۈ بىر ئىستەك روباىي مۇددىئاسىدا .

2

قاچانكىم بولدى تەن ئىچرە ئىلىم ئىشقىدا جان پەيدا ،
بۇ جانىم خۇددى بۇلبۇلدەك ناۋا ئەيلەپ ئاڭا شەيدا .

قاچانكىم بۇ نادان قەلبىم ئىلىم نامىنى تۇغ قىلدى ،
بۇ جانىمغا كىتابەت زەۋقىدىن كۈن-تۈن ئارام قايدا .

3

باھارنىڭ زىننىتى بوستان ، لاچىننىڭ پەخرى پەرۋازدا ،
پىغاندا كۆز يېشى تۆككەن كۆزۈڭ شادلىقتا خۇش نازدا .
ئەمەس بىرخىل پەسىل-دەۋران ، زىمىستان ھەم باھار باشقا ،
نە شۆھرەت سايىرسا بۇلبۇل قىشى-ياز بىرلا ئاۋازدا .

4

جاھان سەيلاندا يۈرسەم جاھان بىر ھېس-دېڭىز گويا ،
ئۇنىڭ قايغۇ ، خاۋاتىر ، شاد ۋە ناز-خۇلقىدا مىڭ مەنا .
پەلەكتىن تارقىغان نۇردىن شىپا تاپقايىكى يەر رەنجى ،
بىراق شادلىقتا نە قىممەت ئاڭا دەرد بولمىسا ھەمراھ .

5

ئۆزۈڭسەن دىل سۆيۈنگەن پىشىۋارىم بەرق مەلەك گويا ،
دىلىڭ مىسالى ئىلىم جەۋھەرلىرىدىن تەۋرىنەر دەريا .
سېنىڭ يۈكسەكلىكىڭ ئالدىدا ماتتۇر پىتنە ئىغۋاسى ،

پەزىلەت ئۆلگىسى قەلبىڭ - زىمىستان كۆرسىمۇ رەنا.

6

كەشكە ئىلتىجا قىلما ، كىشى ئىقبالى ئوفاندا ،
سائادەت كەلمىگەي ھېچ ئىلتىپاتتىن قولغا ئاساندا .
ھاياتنىڭ لەززىتى سۆيگۈ ، ئۇنىڭسىز ئىختىيار بولماس ،
مەگەر زوق دەرۋازىسىنىڭ ئاچقۇچىن سورساڭ-ئۇ ۋىجداندا .

7

قارا كۆز كۈلىمدى ، ئەمما ئۇنىڭ كۆزىدە بىر مەنا ،
ئەتىرگۈل ھۆسنىدە زاھىر تەمەننا قىلغۇدەك زىبا .
يۈرەك بۇلبۇل كەبى كۆكرەك قەپەزدە تەمتىرەر ھەريان ،
ئۇچارغا يوق قاناتى ، شۇ سەۋەپ سىنەمدە بىر غەۋغا .

8

نىتەي ، ئاپەت مۇھەببەتتىن يۈرەكتە بولدى ئوت پەيدا ،
تۈتەكسىز ئۇشبۇ ئاتەشنى كۆرۈش تەس بولسا دىل ئەما .
چىراغ پەرۋانىسىن كۆرگەن چېغىمدا ئويلمايمەن ھېچ ،
مېنى قىلدى نەسۋەم ئاقىۋەت پەرۋانىغا سىما .

9

ھەسەتخور بولسا باغۋەن-نە ئېچىلغاي باغدا گۈل رەنا ،
ئۆزىنى پىتىنچى بۇلبۇل دېسە خەندىدە نە مەنا .
بىراۋلار زەمزمىن ماختاپ ، تۈكۈرسە ئۆز بۇلاقىغا ،
بولۇر چۆللۈك مۇكاپاتى قىلىپ نەم قەترىگە تەشنا .

10

گۈزەلگە خوپ ياراشقاي بار گۈزەللىك ئۆلگىسى گويا ،
گۈزەلدە ھەددىدىن ئاشقاي ھەر گۈزەللىك نۇسخىسى گويا .
نە بار ئەركىتىن گۈزەل بىر قەلب ، گۈزەل قىز ھۆسنىدىن كۆرك زات ؟
گۈزەل رۇخسار ، گۈزەل قامەتتە ئالەم كۈلگۈسى گويا .

11

زاماننىڭ ھۆسننى كۆرگىن ، زامان تىنماس راۋان دەريا ،
ئۇنىڭ ئۆركەشلىرى ھەر بىر راۋاندا ئۆزگىچە گويا .
راۋان دەريا قورۇر ئاخىر مەگەر ئايرىلسا ئۆركەشتىن ،
ئۇنىڭ ھەر ئۆركىشى سازەند ، ئۇنىڭ ھەر سازى بىر مەنا .

12

مۇقامىڭ لەك سېلىپ ئاقسا بەئەينى كەلكۈنى دەريا ،
ئۇنى ئاڭلاپ ئاقارمەن بىخۇدى يەلكەن كەبى گۇيا .
مۇقامىڭ مۇشتىرى بولسام كېچەرمەن غەيرى ئامەتتىن ،
كۆزۈمگە نۇر ئاتا قىل مۇتەببىم ياندا كۆر ھەمراھ .

13

جاۋاھىر غەزنىمۇ دىلدا ، يىلانلار غارىمۇ دىلدا ،
شېكەرنىڭ شىرىنى بىرلەن زەھەر دەركارىمۇ دىلدا .
خۇسۇمەت بىرلا مەردلىكنىڭ مەگەركى مەنبەسەن سورساڭ ،
جاۋاپكىم: خىسلەتتىن ئىنسان ئەمەس ھەركىمدە بىر خىلدا .

14

تۇمان باسمىس ھاۋا بولماس پايانسىز دەشتى - دەرياندا ،
گۇمان كىرمەس كۆڭۈل بولماس نە دەنا ياكى تەرسادا .
گۇمان بىرلە پىكىر قىلما ، ئەقىل زېھنىڭ قويماش بولسۇن ،
پىكىر تەختىگە شەيتان شاھ گۇمان بىرلە تەمەننادا .

15

قاقاقلاپ كۈلىمكى زىننەت گۈزەلنىڭ سادۇ-خەنداندا ،
دۇتارنى چالمىقى راھەت ئۇنىڭ رەڭدار پىشايۋاندا .
بۈگۈن مەن توز بىلەن گويا بۇ باغدا سەيلىدە بولدۇم ،
يۇمۇلغايىمۇ كۆزۈم ئەتە ئۇنى كۆرمەستە ئارماندا .

16

ئېغىز ھەركىمدە ھەر تۈرلۈك ، باھا ھەر دىتتا ھەر خىلدا ،
جاھان ھادىسىلىرى قاينام ئەمەس تەڭ شولى ھەر دىلدا .
تەپەككۇر تەختىدە سۇلتان زەكىيلەر ئەقلى ھېكمەتكم ،
پەقەت تىلىسىمنى يەشمەكلىك كارامەت زېھنى قابىلدا .

17

قاراپ تويغايىمۇ كۆز چەشمەم سىنىڭ گۈلدەك جامالىڭغا ،
ئۆزۈڭسەن مەسلەھەت بەر نازىنىن سۆيگۈ ئامالىڭغا .
نشان قىل مەيلى سەيياھتەك مېنى قاشى كامانىڭغا ،
ۋەياكى قىل توپا قەدىمىنى چەيلەپ پۇت ناھالىڭغا .

18

كەشنى ئوت ئارا تاشلاپ تۇتۇنما ئۆزگە بىر كارغا ،
 كەچۈرگەن بولسا گەر نۇقسان ساخاۋەت قىل ئەيىپكارغا .
 كۆڭۈلنىڭ كەڭلىكى دۆلەت ، زەھەر تۇتماق - زەھەر يۇتماق ،
 ھەسەتتىن دارغا ئاسقاننىڭ يېزىلمىش قىسمىتى دارغا .

19

كىمەيلى زەردە سائەت تاق ۋە ياكى ئاس ئۇنى تامغا ،
 قەدىرلە قەترە ئۆمرۈڭنى ئۇنى پۇچ قىلما ئالدامغا ،
 چۈشەن كۆكسۈڭدە بىر سائەت ھاياتلىق ئۆچكۈچى بىر شام ،
 سىكونىتلاپ قىرقلار ئۆمرىڭ ، ئۇتۇق تاق تامچىغا شامغا .

20

كۆرۈپ مەستانە بولدۇممەن ۋاپادىن بىخەۋەر يارغا ،
 مۇھەببەت مەشئىلىدىن ئۇشلاپ ئېرىشتىن نارى گۈلزارغا .
 كۆڭۈلدىن ئاچمىدى خىلۋەت ، لىۋىدىن سۇنىمىدى شەربەت ،
 پىراقى مەھلىيا قىلدى چىكىمسىز جاننى كۆكنازغا .

21

خۇسۇمەتلەر چېكەر قۇزغۇن چىمەندە خەندە بولۇلغا ،

تەكەن رەشك ئەيلىگەي بۇلبۇل نەزەر سالغاندا سۇمبۇلغا.

ئىشەكمۇ ھاڭرىغا يەتتە ئۆزىنى ئۇستا ناتىق دەپ ،

زىلەيخا كۆيسە نە چارە يۈسۈپتەك ناتىۋان قۇلغا.

22

گۈزەللىك يەتمىگەي ھەرگىز ئۇنىڭ ۋەسلى جامالىغا ،

تاپىنغا يىلا قۇياش ھەتتە ئۇنىڭ بىر نوقتىدا خالىغا .

كۆزى سەككىز بېھىشنىڭ راھەتنى ھەمىچە ھەت قىلغان ،

بىراق قەلبىمدە كەم زېھنى يېتەلمەس سۆيگۈ ھالىغا .

23

تەقەززا ئەيلىسەك قانمى خەنە بولسۇن ئاياغىڭغا ،

يۈرەك سالىسۇن ئەتىرگۈل بەرگىدەك قوش ئىز زىناقىڭغا .

مەگەر كۆز ياشلىرىمدىن ئۈنچە مارجانلار تاقار بولساڭ ،

مېنى قىل تاڭ سەھەر ئۆلپەت سېنىڭ گۈلنارى باغىڭغا .

24

يولۇقماسمەن گۈزەللىك ئاختۇرۇپ دەرگاھى ئورداڭغا ،

سېلىپ قامچىسى ئۇرماسمەن بەخت زەۋقىدە يورغامغا .

مۇھەببەت مۇئەسسە پىشماش ساداق نەيزەك دەرەخ بولسا ،

كى شۆھرەتتىن خۇشاللىق شولسى چۈشمەيدۇ ھويلامغا.

25

ئەسر بولماق يامان ھېسقا- تۇتۇلماق مىسلى ئېلىسقا ،
ھاياتنىڭ قەدرى مەزمۇندا ، دېمە ئالتۇننى تەڭ مىسقا .
ئىلىم ئەماسىغا بىر يىل ئۇزاق ، ئىرفاندا كۆز ئاچساڭ ،
ساڭا جەمشىد بىلەن نوھ ئۆمرىمۇ بولغاي يەنە قىسقا .

26

ئەيىبكار ئەت مېنى سۆيگۈڭدە كۆيمەكلىك گۇناھ بولسا ،
ئۇنى قايتۇر مەگەر ئىلكىڭدە قۇربەتلىك دۇئا بولسا .
ۋەياكى ئاشقىڭغا لالزار باغىڭنى كەڭ ئاچقىن ،
دېگىن شەرتىڭ ئارقىلىماي دىلىڭدا مۇددىئا بولسا .

27

پايانسىز كەڭ جاھاندىن ئەل- خالايققا سائادەت تاپ ،
سائادەت تىل سىمىدىن ئاچماققا شەمشەر ھەم ئۇچار ئات تاپ .
ئىلىمنىڭ مۇددىئاسى بولمىغاي دانىشنى زىننەتلەش ،
خالايق بەختىگە شەيدا بولۇشقا ئىشتا ئادەت تاپ !

28

ۋەتەن تەختىڭ ، ۋەتەن بەختىڭ ، ۋەتەنسىز ئاممىڭ ماغزاپ ،
ۋەتەن دىيار ، ۋەتەن تۇلپار ، ۋەتەنسىز ئەر قىلار ئاقساپ .
ھەشەمەت روزىغار ، شۆھرەت ياراشماس بولمىسا ئۆز يۇرت ،
بۆلەك ئەل مىسلى بىر ئەگلەك - چىقارغاي ئاقىۋەت تاسقاپ .

29

تەسەۋۋۇر ئەتىكىم شەرتتۇر توپادىن تۇتيا ئىزلەپ ،
تەپەككۇر قىلىمىقىم ھاجەت ئاۋامدىن ئەۋلىيا ئىزلەپ .
بىھەد ھادىس جاھان ئىچرە كەرەمدىن ئۆزگە شۆھرەت يوق ،
بىزە قەددىڭنى ئى دانىش مۇشەققەتتىن زىيا ئىزلەپ .

30

مۇناجات قىلدى بولبۇل گۈلگە: ئاچقىن غۇنچە گۈل يۈز دەپ ،
يوشۇردى تاجىنى پۈرەك: ئۆزەڭ قانداق قېلىن يۈز ، دەپ ،
سابادىن مەست بولۇپ بولبۇل بىلەن گۈل ئەيشى قىلغاندا ،
يىغار قىزلار ئۇ ياقۇت لالە شەبنەمنى <ئۈزۈك كۆز> دەپ .

31

كۆزۈڭ بىر جادۇ تىلىسىمكى ، قېشىڭ ھېس ئەھلىگە ساييات ،
گەرەمە كىرىپك ئوقۇڭ تەگسە بولۇر تەقۋامۇ ھەم بەرباد .
جىيالىم بىر جاھاننامە ، ۋىسالىڭ ئەتىكاپىمدۇر ،
سېنىڭدىن ئۆزگە كىم غەمناك كۆڭۈلنى قىلغۇسى باردۇر .

32

مەگەر ۋىجدان بېشىغا نەپسى چىقسا كۆرگۈلۈك بەربات ،
نىيەت ئىقبالغا باققىن ، بەدنىيەتنىڭ كەلگۈسى ناشاد .
كېمەڭنى قۇم باسۇر ، تۇلپار ئېتىڭنى دۈشمەننىڭ مىنگەي ،
خالايق رەھمىتىدىن گەر دىلىڭنى قىلمىساڭ ئابات .

33

لىۋىڭدە بولمىسا شەرۋەت ، ساڭا كار ئەيلىمەس لەززەت ،
كۆڭۈلدە بولمىسا ئىپپەت ، بىزەكتىن پۈتمىگەي خىسلەت .
تەپەككۇر شاھى بول دىلبەر ، خەزىنەڭ مەندار بولسۇن ،
بولالماس سەيلىدىن ئۆزگە يولۇڭدا ئۇچرىغان كۈلپەت .

34

لاۋازىملىق ئەمەس دوستلۇق ، ئۇنىڭ يىلتىز- شېخى ھۆرمەت ،
مەگەر دوستلۇققا دان تىكسەڭ ، ئۇنىڭ ياپراق- بېخى ھۆرمەت.
ئۇنى بۇ ، بۇ ئۇنى ئىشقا سېلىش دوستلۇق ئەمەس ، لاپقۇت ،
غەرەز شۇ بولسا دوستلۇقتىن ئۇنى سەن باشتىراق تەرك ئەت!

35

كۆڭۈلنىڭ قۇلىپىنى ئاچقاي سۆزۈڭدە بولسا گەر ھېكمەت ،
جېدەلنىڭ ئۇرقىنى چاچقاي سۆزۈڭدە بولسا گەر ئىللەت.
ئاشار قەدرىڭ سۆزۈڭ بىرلە ، بۇنىڭغا يۈز دەلىل شاھىد ،
گۈزەل سۆز قۇت ئاتا قىلسا ، خۇنۇك سۆز يەتكۈزەر كۈلپەت.

369

چىمەن مەيخاندا بولبۇل ئىچەر گۈل بەرگىدىن شەربەت ،
نىچۇن لەب جامىدىن جانان بېخىل سۇنماققا بار بىررەت.
كۆزىنىڭ جادۇ خۇمارى تۈپەيلى شاھ سەۋدا ،
لېۋىدىن بال تامۇر يەرگە ، لېۋىم بالسىز چېكەر ھەسرەت.

37

كۆڭۈل ئىللەتلىرىنى كۆرگىلى كۆڭلۈڭدە ئەينەك تۇت ،
بۇ ئەينەككە تەمەننا داغىنى قوندۇرما ، سۈتتەك تۇت .
نەھاجەت تاجى شاھانە ۋە ياكى خانىشى زۇننار ،
ئەقىل زېرەك ، رەپىق كۆپرەك ، ئۆزۈڭنى ئىشقا شىردەك تۇت .

38

سىرىڭنى ئېيتما دۈشمەنگە ، ئۇنى ھەمدۇستقا پىنھان تۇت ،
بەختسىزلىك بالا دەشتىدە بىل يالغۇز دەرەختۇر قۇت .
رەقىبىڭ ئايلىنار دوستقا ، بولۇرلەر دوستمۇ ھەم دۈشمەن ،
پەلەك ئايلىنما بىر چەرخكى ، سەۋەب سورساڭ ئۇ تىلىسىز بۇت .

39

زەكىلەر رەنجىگە يەتتىڭ يولۇڭغا رەشك - ھەسەت تولغاچ ،
زەكى بوپسەن ، باستىڭ قەدەمنى غەيرىتىڭ بولغاچ ،
چۈشەنمەس قەدرى ۋەزنىڭنى زامانەڭ بولمىسا تىلماچ ،
نەزەر سال ، سايىردى بۇلبۇل باھار كەڭ چۆلىنى گۈل قىلغاچ .

40

ئۇلۇغلاندى ئىلىم ، دەۋران ئېلىمنىڭ قەدرىگە يەتكەچ ،
ئادالەت جىلۋە قىلدى ، كەتتى باشتىن جۇت زىمىستان كەچ .

ۋەتەن گۈللەش ئۈچۈن تەشنا زامانىنىڭ زىننىتى بىرلە ،
ئىلىم جەڭگاھىدا جەڭ قىل ، ھالاۋەت ھەم تامادىن كەچ .

41

كۆڭۈل بىر قۇش ، نەزەر سالغان كۆزۈڭدىن ئىپتىخارم بار ،
نەدۇر بىر ئىپتىخار ، ھەتتا ئۇنىڭغا ئىنتىزارم بار .
نەزەر سالغان كۆزۈڭدە تىلغا چىقماس بىر سىرىڭ پىنھان ،
لېۋىڭدىن بال ئىچىپ بىر كۈن ئۇنى ئىشىتمەك خۇمارم بار .

42

بېرىلمە كۈلكىلەرگە ، بەلكى ئۇندا ھىيلە مەلۇن بار ،
كېرىلمە شۆھرىتىڭدىن ، كىم بىلۇر باشىڭدا قاي كۈن بار ؟
مەگەر پاكلىك كۈتەر بولساڭ ، خالايق قوينى كەڭ دەريا ،
خالاقتىن كېپەك ئالساڭ ئۇنىڭ ۋەزىنىدە ئالتۇن بار .

43

بېشىدا بولبۇلى ، گۈل ئىشىقىدا سايرايدۇ بۇ خۇشتار ،
جۇغى چاغلىق بۇ شەيدا قەلبىدە قەلبىمچە بىر سىر بار .
شارابىڭ قۇي ماڭا جانان ، كەمەندەك تارىغا سۈركەل ،
جاھان بى ئەرزىمەس قەلئە يېنىڭدا كۈلمىسە گۈل يار .

44

كىشىنىڭ خۇلقى مەيلىدە تەپەككۇر سايىسى باردۇر ،
ئۈمىد تۇتقان كىشى ھەرخىل ، ئۇنىڭ ئۆز غايىسى باردۇر .
مەگەر تەن ۋەجىنى مىزانغا سالىساڭ پەرقى ئاز ئەمما ،
قەلبىلەر پەرقى يەر-ئاسمان ، ئۇنىڭ نە چارىسى باردۇر ؟!

45

ئۈمىدلەر ۋەسىلىدىن كۆزۈڭدە دەريادەك يېشىڭ باردۇر ،
دىلىڭدا ھىجرىدىن چەكمىش پىغانۇ-ئاللىنىڭ باردۇر .
نتەي ، كەستى ئۆلۈمنىڭ قايچىسى شەمئىي ھاياتىڭنى ،
كى كاشكى بولسا ئالەمگە يەنە بىر كەلىمىنىڭ باردۇر ؟!

46

ۋەتەن ئەل ئۈستىخان ، قاندۇر ، ھاياتلىق ئىچرە ھەم جاندۇر ،
ۋەتەن گەر بولمىسا دىلدا تىرىكلىك كۆركى يالغاندۇر .
ھاياتتا جەبرى مىڭ ئەۋزەل-ۋەتەنسزلىك بالاسىدىن ،
ۋەتەن ئەنگۈشتىرىن بىلمەك كىشىگە تۇنجى ئىرفاندۇر .

47

ئۆلۈم ئۆمرىڭگە زور لۇقتۇر ، تىرىلگەن بىر جەسەت يوقتۇر ،
چۈشەن شىرىن ھايات گويا ئۆچەر ئالدىدىكى چوغدۇر .
ناداندىن ئۆزىگە كىم ئىچسۇن پۇشايمانلىق گۇلابىنى ،
سەمەرلىك باغۋەنگە كۆز يۇماردا سەمەرىسى زوقتۇر .

48

ئەتىرگۈل رەڭگى ئىي جانان ، گۇلابىڭ جانغا راھەتتۇر ،
لېۋىڭ جامىدا بال ئىچمەك ماڭا قۇتلۇق مۇكاپاتتۇر .
شىپايى تۇتىيا گويا كۆزۈڭنىڭ مېھرى چۈشكەن بال ،
چۈشەن جانان شەيدايى تەقدىرى ئامانەتتۇر .

49

كۆڭۈل كەڭ كائىنات گويا ، تەپەككۇر بەرقى يۇلتۇزدۇر ،
كۆڭۈل گەر بى لەھەت گويا-قاراڭغۇ ، تار ، سوغاق مۇزدۇر .
خۇنۇك ئىبلىس قارا نەپسىڭنى زېھنىڭ كارى قىلغۇنچە ،
خالايق ئەرشىدە پەرۋاز ئېتىش-بىل قانچىلىك ئۇزدۇر .

50

<كۆزۈمنىڭ ئالدىدا قەد كەر> دىگەن بىر شەھرى ماچىندۇر ،
 بىراق روھىم ھەمىشە نۆبىتى نەزىمىلە غەمكىندۇر ،
 چىمەن مەستانىسى بۇلبۇل بۈگۈن گۈلشەندە خەند ئۇرسا ،
 مېنىڭ زېھنىم ئۇنىڭ خەندىگە ئۈلپەت كۆكتە لاچىندۇر .

51

قارا ساچىڭغا گەر باقسام بۇ ئىقلىم تۈن ، سەھەر يوقتۇر ،
 بۇ زۇلفىڭ زۇلمىتىدە نۇر يۈزۈڭ يەڭلىغ قەمەر يوقتۇر .
 بېھۇشلۇق يەتتى مۇشكىڭدىن ، پەقەت لەبزىڭدە ھۇش ئابى ،
 قاراقىڭ جادىدىن تەندە تىرىكلىكتىن ئەسەر يوقتۇر .

52

ۋاپاسى يوق پەرىلەرگە كۆڭۈل قويماق نادانلىقتۇر ،
 بەئەينى بىر دېڭىز تۇرمۇش ، ئۆمۈر بىل ئىمتىھانلىقتۇر .
 مەگەر يەلكەن قەغەز بولسا ، دېڭىز سەيلىگە مېڭ ئاپەت ،
 ۋاپاسىز قۇش مىنىپ ئۇچساڭ نەسۋەڭ بىل يامانلىقتۇر .

53

كۈزەللىكتىن ئۇرۇق چاچساڭ گۈلىستانىڭ بېزەكلىكتۇر ،
ئۈزۈم تىكسەڭ ، ھەسەل يىغساڭ تائامىڭ قەنت گېزەكلىكتۇر .
زەھەرلىك بولسا گەر كارىڭ ، سېنىڭ ئاخىرقى دەرگاھىڭ ،
غەزەپ-دەھشەتكە تولغان لەنەت چالما كېسەكلىكتۇر .

54

پىراق ئوتۇڭ كاساپەتتۇر ، سېغىنماق دەشتى ئاپەتتۇر ،
چۈشەش گويا سائادەتتۇر ، ۋىسالىڭ مىسلى ئامەتتۇر .
دېمە لەۋزىمنى دەرۋىش ھالىدا ئېيتقان جۇنۇن ئەھدى ،
قەلەندەر قەلبىدە ئىدراك - جاھان شاھى رىياسەتتۇر .

55

پىراقى جادىدىن تەندە بۆلەك كارغا ئامال يوقتۇر ،
خىيالى مەھبۇسىدەك دىلغا ھەم راھەت قامال يوقتۇر .
سېغىنچام ئىستىقامەتكم ، مېنى زار ئەتتى بو جانان ،
گىلاس كالىپۇكلىرىڭدىن زەپىرەڭ مەڭزىمدە خال يوقتۇر .

56

كۆڭۈلنىڭ كورلىقى كۆز كۆرلىقىدىن كۆپ خۇنۇك بەتتەر ،

كۆزى ئەمەش كىشىگە ھەر قاچان ھېسداش جىمى بەسەر.
غاداىغان شاختا نە ئەنجۈر ، تەكەببۇر دىلدا يوق گۆھەر ،
كېبىر مەلئۇنى بەگ بولسا- خالايق ئىچرە بىنەزەر.

57

كۆڭۈللەر ئارزۇسىنى كېسەلمەس ئالماسۇخەنجەر ،
ھەقىقەت ئاشىقى ۋىجدان جىمى بۆھتان ئارا قەيسەر.
يۈرەكتە بىر تەپەككۈر شاھى ھېس تۇلپارىغا مىنىش ،
ئۇنى نۇرانە سالھىلدىن تۇتالماس سۈرسىمۇ ئەجدەر.

58

ئايا دىلبەر ، زورۇر چاغىم ماڭا بىر كاسە شەربەت بەر ،
تەرەھھۇم بىرلە ناز ئەيلەپ چېچىلغان دىلغا خىلۋەت بەر.
كۆڭۈل ئابىغا چاڭقار زېھنى يالقۇن ئىچرە ھارغان ھېس ،
يۈزۈڭدىن گۈل ، كۆزۈڭدىن نۇر تۆكۈپ جانىمغا راھەت بەر.

59

سېغىندىم لەبىزنى يارىنىڭ ، كېرەكمەس ئۆزگە شەربەتلەر ،
پاناھ بولماس سېغىنغاندا بۆلەك ئەلدە مۆرىۋەتلەر.
ئارامگاھىم ۋەتەن قوينى ، ئۇنىڭدا رەنجى دەرمانىم ،

ئاتا قىلماس ماڭا قۇت غەيرى ئەلدە مىڭ ئىبادەتلەر.

60

ھەسەتخور گەر ھەرە بولسا ، چىۋىندۇر پىتنى ئىغۋاگەر ،
ئىشەنچ بۇزماق ، توزاق قۇرماق تۈپەيلى ئەل كېسەل بەتتەر .
بۇ ئىككى نەس چىقىپ تۇرسا ، ئۆسەك سۆزلەر تېپىپ تۇرسا ،
روناق تاپقايمۇ ئەل بۇندا ، زايىكەتمەيدۇ تۆككەن تەر .

61

تۆپەڭگە ئاق يوپۇق تارتىپ ، بولۇپسەن مىسلى بىر ئاق غاز ،
كۆرۈنمەيدۇ بىراق خەندىك-سۆزۈڭدىن يا گۈزەل خۇش ناز .
ھايات زىبالقىنىڭ خەزىنىسى يوق تۇرسا قەلبىڭدە ،
نە چىققاي خاك ۋە خەس دىلدىن جاۋاھىر غارىدەك ئاۋاز .

62

كۈزەلگە باق ، گۈزەللىك سۆي ، كۈزەللىكتىن ئېلىپ ئەنداز ،
خۇنۇكلىكتىن قۇتۇل ، ئۆمرۈڭ كۆركىسىز ئۆتمىسۇن بىر ئاز .
مەئشەتلىك ، پاراۋانلىق مەگەر بوستان ، دېسەك گويا ،
كۈزەللىك قۇش ئېرۇر زۇمرەت سامادا ئەيلىگەن پەرۋاز .

63

كىشىلىك زىننىتى سۆزدۇر ، يەنە ئالەمگە خاقان سۆز ،
گۈزەل سۆز باغۇبۇستان ، تۇتى ھەم بۇلبۇلچە خەندان سۆز .
ئۆمۈر مەكتەپ ، تالاۋەت ئەيلىسەڭ ئېرىپان ئىلىم كۆپتۈر ،
بۇ ئېرىپانلارنى مىڭ يۇلتۇز دېسەڭ ، زەر بەرقى چولپان سۆز .

64

كىشىدە بولمىسا ھېسداش ئۇلۇغ سەزگۈ ، ۋاپا بولماس ،
كى ئۆز قايغۇسىدا يۈرگەن كىشىدە خۇش ناۋا بولماس .
كۆڭۈل گەر بولسا بىر خەزىنە ، جاۋابىر ئۆزگىلەر مېھرى ،
خەسسى باشقا كۈن چۈشسە ، ئۇڭا ھېچ رەھناما بولماس .

659

قەلبىلەر قازىسى ۋىجدان ، ئۇنىڭسىز پاكى دىل بولماس ،
ئۆزىدىن ھېچ نۇمۇس سەزمەس جامائەتكە خىجىل بولماس .
ئادالەت قىبلىگاھىڭدۇر ، ئۇنىڭسىز بولمىغاي قۇت پاك ،
ھەرە مەغرۇر چېچەك تەختىدە ، ۋىجدان ئۇندا بىل ، بولماس .

66

ۋەتەنگە داغ-غۇبار يەتكۈزمىگىڭدىن زور گۇناھ بولماس ،
ئاناڭدۇر يەككە ئەل يۇرتۇڭ ، بۇ ئالەمدە يەنە بولماس .
ۋەتەن تۇپراقى ، سۇ ، ئوت ھەم ھاۋاسىغا ھۇنەر قوشساڭ ،
كى يوق ھېچ مۆجىزە ، ھەتتا دىيارىڭدا بىنا بولماس .

67

تەپەككۇر ئىختىدارىڭىز مۇھەببەت ئىشتىياق تاپماس ،
مۇشەققەت ئىمتىھانىڭىز پىكىر-زېھنىڭ سىناق تاپماس .
ساداقەت قەھرىمانىنى تاماشا قىل مۇشەققەتتە ،
ئەجىرسىز بال ھەرە سەيلە-چىمەنسز خۇش پۇراق تاپماس .

68

سالامم سىز مۇبارەككە مېنىڭ ۋەزنىمدە ئارتۇقراق ،
گۈزەل مەدھى بىلەن تولمىش تېنىم سەۋرىدىكى ياپراق .
قارا تۆھمەت تۇمانى چېھرىڭىزنى قاپسىغان بىر چاغ ،
سۆيۈنگەن ھۆرمىتىم ساقلىنىدى دىلدا خۇددى سۈتتەك ئاق .

69

ھەسەتخور گەر بولسا ناتىق-دەرەخ ئورمان بولۇر چوقماق ،
 غەزەلخان بولسا ئىغۋاگەر چېكىلگەن قان بىلەن تۇپراق .
 تەپەككۇر سەنئىتىنىڭ بارچىسىغا ئاق كۆڭۈللۈك سەرت ،
 كۆڭۈلدە بولمىسا باغۋەن ، قەدەمدە كۈلمىگەن ياپراق .

70

بولۇر ھەسرەت- ئىشەنگەن ئۆلىپىتىڭدىن يەتسە مەلۇنلۇق ،
 بولۇر ئاپەت-غازاڭ پەسلىدىن ئاۋۋال يەتسە سۇلغۇنلۇق .
 يامانلىق ياخشىلىقنىڭ چەك نىشانىن سەزمەكلىك مۈشكۈل ،
 قىلۇر جەڭگاھتا سەركەردە نىيەتنى بۇزسا ، ساتقۇنلۇق .

71

دىلى تاردا ھەسەتتىن ئۆزگە ئەلگە قايدا ھېسداشلىق ،
 مەگەر ئەل بولمىسا دىلدا جاپاغا قايدا بەرداشلىق .
 مۇشەققەتنى تەپەككۇر ئوزىقى بىلسەڭ ئۈنۈم بولۇر ،
 چۈشەن قايغۇ بىلەن شادلىق ئارا باردۇر قېرىنداشلىق .

72

جاھاننىڭ شاھى بولساڭمۇ نەھاجەت خۇي تەمەنئالىق ،

كۈلەر دەۋران ئارا بىر كۈن گاداھلار ئەھلى مەنالىق .
ئۆتەر ھەمدە ئۆزىنىڭ زېھنىنى دەركارى ئىقلىم دەپ ،
ۋە كىملەر ئۆتمىدى بۇندىن ، ئەمەس بە خىشەندى زىبالىق .

73

دىيارىم خاكى جىسىمىم ، قىبلىگاھى ئابى قانىمنىڭ ،
ئۇنىڭ سۆيگۈ پىراقى شۆھرىتى ۋىجدانۇ-جانىمنىڭ .
قازا بولدى نىچە قەيسەر رەھىمسىز جۇت شىۋىرغاندا ،
بۈگۈن ئۈستىدە زەر سۇمرۇغ بەخت قۇچقان ماكانىمنىڭ .

74

ئاقار لاي سۇكەبى ئۆمرۈك كۆڭۈلدە بولمىسا غايەك ،
نە بولسۇن قۇت ساڭا ھەمراھ ، پەقەت ئۆلپەت ساڭا سايەك .
ئۇلۇغ خاھىش ، بەلەن ئىستەك ئۆمۈر جەۋلانغا ئىلھام ،
بۇ جەۋلان بولغۇسى ھاسىل مەگەر غەيرەتتە تۈرسەك يەك .

75

قىيا باقىپ ئۆزۈك دىل سازىنىڭ دۇتارىنى چەكتىك ،
شۇ دۇتارىڭغا ئوتلۇق ھىجرىنىڭ ئازارىنى چەكتىك .

كى بۇلبۇل خەندىدىن گۈل بەرگى شەبنەم ياش بىلەن تولدى ،
كى كۆكنار شەرىپىتى ئوخشاپ كۆڭۈل خۇمارىنى چەكتىڭ .

76

مەگەر ئامەتكە دۇچ كەلسەڭ ئەجىرسىز بولسا تەرك ئەتكىل ،
مەگەر راھەتكە دۇچ بولسەڭ خالايق بولمىسا كەتكىل .
مۇقەررەر ئالىمى دەۋران ، سەۋەپسىز بولمىغاي ھادىس ،
كۆرۈنگەن ھەر بېزەكلىكنىڭ تېگىگە زەڭ سېلىپ يەتكىل .

77

تەپەككۇر شام چىراغ گويا ئۆزۈڭنى كۆر ، يولۇڭنى بىل ،
ئەقىل تەختىدە سۇلتانسان ، كى كەمتەرلىك ۋەزىر قابىل .
جاسارەت سەركىرىڭ بولسا ، ۋاقىت بىلمەك مۇنەججىملىك ،
مىسالى خانىشىڭ ھەر خاھىشنىڭ بەخشەتكۈچى مەنزىل .

78

يامان سۆز تىغ ، ساداق تۆھمەت نىشانى ھېس ، تەپەككۇر ، دىل ،
ئۇنىڭ زەربى كۆڭۈلدە زەردە قوزغار ھەپتە ، ئاي ھەم بىل .
كۈزەل سۆز گۈل ، ھالال سۆز مىسلى ھېكمەت ، دىل ياشار ئاندىن ،

كامالەت مېۋىسى پىشماق كىشى گەر بولمىسا ئادىل.

79

داۋان مۇشكۈل ئەمەس ، ئادەم ئىچىدىن چىقىمىسا مۇشكۈل ،
نە قىلغا تىلىسىم ئالەمدە سېھىرلىك بولمىسا كۆڭۈل .
كىشىلىك ئىشقى بىرلە ، جەبرى بىرلە بۇ ئۆمۈر ئۆتتى ،
نادانلىق ھەم ھەسەت ، ئىغۋا تۈپەيلى گۈل دىيارىم چۆل .

80

كۆمۈلمىشتۇر لەھەتكە قەلبى ھىجران بۇلبۇلى ئادەم ،
پىراق داستاندىن ھەر پەسىل ئۆتكەي ياش تىككۈپ ئالەم .
لەھەتگادىن قىزىلگۈل ئۈنسە قانىمىدىن شەپەق ئەيلەپ ،
زىيارەتگا قىلۇرمەن كۆز يېشىمدىن قاندۇرۇپ شەبنەم .

81

كۆڭۈل گۈلشەن ، كۆڭۈل خەزىنە ، كۆڭۈل شەرىپەت ، كۆڭۈل ئالەم ،
كۆڭۈلگە گەر گۈزەللىك ھەم كەرەملىك بولسا يار ھەمدەم .
كۆڭۈل دەۋزەخ ، كۆڭۈل زىندان ، كۆڭۈل ئاغۇ ، كۆڭۈل ئاپەت ،
كۆڭۈلگە گەر جۈنۈكلۈق ھەم قاباھەت پۈكسە ھەر ئادەم .

82

ئىلىمنىڭ شامىسەن يۇرتۇم ، ساڭا پەرۋاندۇر ئالەم ،
 ۋاراقلاپ قامۇسۇڭ كۆرسە ، دىگەي: دۇرداندۇر ، ئالەم.
 جاھانغا نۇر بېرىپ ئاخىر ئۆچۈپ ياتتىڭ ئەسىر بويلاپ ،
 زامانەم ياقتى شامىڭنى ، ئالار نەپ بەھۇزۇر ئەلەم.

83

پىراق شەيداسمەن ، مەنچە خۇنۇكتۇر سۆيگىسىز ھەردەم ،
 كى شادلىق ، قايغۇ تاۋىدىن بۇ سۆيگۈ قەسرىسى كۆركەم.
 ساداقەتسىز ھەۋەسلەر سۆيگۈلۈك بابىدا مەلئۇنلۇق ،
 ساداقەت ئەجرىدە مۈشكۈلنى يەڭمەك سۆيگۈگە ئايەم.

84

تەمەننا قىلما گۈل بەرگىڭدىكى شەبنەم مېنىڭ ياشىم ،
 نىگارىڭدا جۇلا قىلغان مۇھەببەت تەپتى ئوتقاشىم.
 تەقەززالىق پىراقىدىن بۆلەك بىر مۇپتىلا بولسا ،
 ئىجاد ئىستەرمىدى سۇمبۇل چۆچىڭنىڭ ئاستىدىن باشىم.

85

تىلىڭدىن بال سۇنۇپ ئۆتتۈڭ ، لىۋىڭدە تۇرسا مۇختاجىم ،
تېنىمگە تىغ ئۇرۇش قەستىڭ ئاياغلاشقۇچە ئىلاجىم .
بىزار ئالەم شېكەر تىللىق ، زەھەر دىللىق گۈزەللەردىن ،
تۆكۈلدى بەرگى ياپراقىم سېنى بىلگەچكە گۈلتاجىم .

86

چىمەنسەن بۇلبۇلىڭمەن يار ، غەەلدۇر ھەر مەھەل خەندىم ،
كى بەرگىڭ شەبنەمى تەشنىلىقىڭدا ئۆرگىلەي دەردىم .
مەگەر تەڭرى سېنى دەريا پەرىسى قىپ بىنا قىلسا ،
سۆكۈپ بۇلبۇل تونىنى ، چورتىنىڭ بوپ شۇڭقىغاي ئەردىم .

87

ھاياتنىڭ جەبرىسى بىر يان ، زەپەرنىڭ پىتىنىسى بىر يان ،
بولۇر ھەتتاكى شەيتانمۇ بېغىڭ پۈتكەن چېغى مېھمان .
قوشۇلماس نۇر ھايات شامىڭغا لوقمان يا ئىبنىسنا ،
بىراق غالىپ ئۆزۈڭ بولسا ئەقىل ھەم جۈرئەتنىڭ سۇلتان .

88

گۈزەل تىل سۆزىدىن ئايان جاھاننىڭ سەركىسى ئىنسان ،

زۇراۋانسىز بىپايان ئالەم بۇ سەركەردىدىن كۈتەر پەرمان.
ئەقىل كىر ، سۆز خۇنۇك بولسا ياغار ئاسمان-زېمىندىن تاش ،
ئاۋام مەيداندا ئول خار ، كى ئۇ زات بولسىمۇ سۇلتان.

89

تەپەككۇر شاھىدىم سەن -سەن مېنىڭ قەلبىمگە ئى ئىنسان ،
تەسەۋۋۇر قۇدرىتىم سەن -سەن تەبىئەت مۈلكىدە خاقان.
خۇشاللىق ، ئىپتىخار ، زەۋقىم بىجادۇرسەن بىلەن دىلغا ،
ئۆزۈڭدىن ئۆزگە قەلبىمدە نەقىلىسۇن زەررە يات ئارمان.

90

قۇرۇق شۆھرەت ھۇزۇرىدىن نە زىننەت كۆرگۈلۈك ئىنسان ،
ۋەيا راھىب بولۇپ بۇتتىن نە سۆيگۈ سۆيگۈلۈك ئىنسان.
كىيىپ شەيتان نىقابىنى كەمەكنى قىلسا ھىللەڭ مات ،
چۈشەنگەن چاغى ھالىڭنى قاقاخلاپ كۈلگۈلۈك ئىنسان.

91

ئېغىر مۆھلەت ئارا مەردان -مۇشەققەت تاغدا ئارىسلان ،
كى خارلىق ئىلكىدە مەغرۇر-دىمەك سەن چىن سۈپەت ئىنسان.

نامايان ئەيلەسە ئارچا ھايات زىبالغىن قىش-ياز ،
ئۈمىد دەپ پارلىغان تۈن قويندا تاڭ ئاشقى چولپان .

92

جاپا تۇپاندا نوھتەك بۇ تەننى ئاسرىدىك جانان ،
تەننىم ئاتەشكە چۈشكەندە ئۆزۈڭنى ئەيلەدىك سۇلتان .
زېمىستان ئىچرە سەرساندا ماڭا ئىللىق ماكان بولدۇڭ ،
ۋاپا قۇرئىسىدا سەنچە ھېچ ئىنسان بولمىغان ئايان .

93

تەكەببۇرلۇق شاياتىنىڭ شارابى دىلنى مەست قىلغاي ،
كېيىرلىك بىر ھەرە گويا چىنار قەدىڭنى پەس قىلغاي .
ئەقىل كور بولسا ئۆچكەيلەر كىشىلىك قەدىرىنىڭ شامى ،
پۇشايمان ئوغىسى مۇغرۇرنى ئاخىر ئىندىمەس قىلغان .

94

ھايات سۆيىمەيدۇ تۇرغۇنلۇق ، ئۇنىڭ ھەركارىدۇر كەسكىن ،
شۇڭا قەيسەر يۈرەكنىڭ ئىشتىكى ئەشئارىدۇر ، كەسكىن .
غىلابدىن غىلاپ تىككەن كىشى گەر كۈتسە تەسكىنلىك ،

چەۋەنداز شەمشىرىن سوققان قۇيۇچى تىغقا دەر: كەسكىن.

95

جۇدا قىلما گۆھەر-ياقۇتنى چاقناق نۇر ھۇزۇرىدىن ،
قورام تاشتىن نە پەرق ئەتكەي گۆھەر ئايرىلسا نۇرىدىن .
جۇدا قىلما مېنى مەيلى بەخت يا غۇربىتىڭ ئىچىرە ،
كىشىلىك شەننىڭ نۇرى ئۈمىد شەمى غۇرۇرىدىن .

96

تەكەببۇرلۇق نىشان بولغاي- ئەقىل كور بولسا ئامەتتىن ،
كېىر كۈلگەن چېغى قالماستىن نىشانە ئىستىقامەتتىن .
تەكەببۇرلۇق ئۆمۈر دەرياسىدا بۇزغۇننى دۆلەت دەر ،
قۇمۇشتا بولمىغاي خىسلەت چىنارلىق قەددى قامەتتىن .

97

خىيانەت قەلبىگە سىڭگەن كىشى دەسلەپ دىيانەتتىن ،
ئىناۋەت ئىزدىگەي سۆزلەپ ھامان بىز ئاز ھىدايەتتىن .
خىيانەتكار قۇتۇلماستىن ئاقىۋەت مۇنداق قىيامەتتىن ،
ئۇڭا يەرمۇ ، سامامۇ كۆرسىتەر شۇنداق خىيانەتتىن .

98

ئۆمۈر گۈلشەن ، ئىجاد گۈلشەن ، بۇ گۈلشەن ئەجرى ئەمگەكتىن ،
جۇدا بولسا جۇلا قىلماس ئۇنىڭ ھېچبىرى ئەمگەكتىن .
ئۇلۇغ سەركەردە يا ناتىق ، مۇھەممەدنىڭ ياكى بىر نەققاش ،
ياراتقاي مۆجىزە ھەتتا ئىلىمنىڭ پىرى ئەمگەكتىن .

99

قارا كۆز باق كۆزۈمگە نۇرى چەشمەڭ تۇتيا بولسۇن ،
لېۋىمگە شەرىپنىڭ تامغۇز جۇنۇنىمغا داۋا بولسۇن .
تەسەددۇق ئەيلاپان جان راھىتىدىن سۆزلىسەم راستۇر ،
مەگەر لەبىڭ دېسەڭ يالغان ، ئاڭا كۆزۈم گۇۋاھ بولسۇن .

100

ساڭا بۇنچە تەمەننەنى جاھاندا كىم رىجا ئەتكەن ،
يەنە كىم ئەركىنى خارلاپ سېنىڭگە ئىلتىجا ئەتكەن .
غۇرۇر ئىنسانى خىسلەتتۇر ئۇنى خار ئەيلىمە ھەرگىز ،
قارا ، ئىنسان غۇرۇر بىرلە كارامەتلەر بىجا ئەتكەن .

101

سېنىڭ جادۇ كۆزۈڭنىڭ تۇتقىنى بوپ مەن يوقالغانمەن ،
ئۆزۈمنى ئاختۇرۇپ تاپسام چېچەك بولستانغا تولغانمەن .
تەقەززا ئەيلىمەس بۇلبۇل كەبى قەلبىم قەپەزگاھنى ،
قىزىلگۈل دەپ تىكەنلەر دەستىدىن قانغا بويالغانمەن .

102

كۆڭۈلنىڭ تارلىقىدىن بىنەزەر قالغانغا يىغلامسەن ،
ۋەيا بىئارلىقىڭدىن خۇش نەزەر بىركىمنى تىللامسەن .
ئەقىلنىڭ كورلىقىدىن كۆرمىدىڭ ئۆزنى ئۆزۈڭدىن ھېچ ،
چېكىپ ھەسرەت ھەمىشە باشقىلارغا پەندى ئىلھامسەن ؟

103

نۇمۇستار زارلىماق ، سۆيگەن ھاياتنى لەززىتى بىرلە ،
ئۆمۈر قامۇسىنى توشقۇز ھەقىقەت ئىبرەتى بىرلە .
غەزەللەر يازمىساڭ مەيلى ۋەزىن ، مىسرا ، رېتى بىرلە ،
تەپەككۇر گەنجىنى يىغقىن "روباىيات" ئېتى بىرلە .

104

ھايات چەكلىكلىكىدىن بىلگىن ، ئۇنى ھەر كۈندە بىر ئەسلە ،
شامالغا سالما ئۆمرۈڭنى "ئوزۇق توپلا" "ئوتۇن كەسلە".
ئۆمۈرنىڭ قىممىتىنى ئۆلچىگەي ئەلگە قوشار تۆھپەڭ ،
پۈتۈن ئەجرىڭ بىلەن ئەل مەختىگە شەربەتنى پەيۋەسلە.

105

مەگەر سەن خالىساڭ جانان ، ۋۇجۇدۇمنى دۇتار ئەيلە ،
يۈرەك رىشتىمنى چەكمەككە كۆڭۈلدىن ئىختىيار ئەيلە.
سېنىڭ ساز بىرلە ناخشاڭدا گۈزەل قەلبىڭ نىگار ئولسۇن ،
چىمەن جىسمىڭنى قەلبىمگە ئۆمۈرلۈك رۇزىغار ئەيلە.

106

نە قىسمەتلەر بېشىڭغا يەتسىمۇ قىسمەتكە زار ئەتمە ،
مەگەر ئامەت ساڭا يەتسە ، كىشىنى ئىنتىزار ئەتمە.
نە كۈلپەت ئىنتىزار بولماق ، نە خارلىق نالە-زار قىلماق ،
بىمەنە قايغۇ-شادلىققا كىشىلىكنى بىزار ئەتمە!

107

ساداقەت ئەھلىدىن ئۆزىگە كىشىلەردىن ۋاپا كۈتمە ،
 ئۇنىڭدىن بىۋاپا ئالەمنى ئوڭشارغا داۋا كۈتمە .
 پەلەكنىڭ شوتىسى تولغان ۋاپاسىز پەللە ، ئادەتكە ،
 ۋاپاسىز ، قەلبى ناپاكتىن ۋاپا ئەھدىدىن يانا كۈتمە .

108

جاھان مەشغۇلى ھەركەتتە ، ئۆلۈمۈمۇ مۇتلەق ھەركەتتە ،
 ساۋاپ شۆھرىتىنىڭ پۈتمەس قاراپ تۇرساڭ بىكار چەتتە .
 ئۆلۈمگە يىغلىغاندىن يىغلىغىن بىھۇدە ئۆمرۈڭگە ،
 ۋاقىت دۇردانىنى چەيلەپ ئۆمۈر ئۆتكۈزمە غەپلەتتە .

109

گۈزەللىك بىر سەپەر گويا ، قونالغۇ ئەقلىۋىندراكتا ،
 مۇھەببەت مەھلىيا بىر ھېس ، ئاڭا شاھىد ساداقەتتە .
 جاھاننىڭ سەيلىسى بىرلە ئۆمۈرنىڭ تەجرىبى شۇكى :
 ئۈمىد قايغۇغا يولداشكىم ، تۇرار ئەندىشە راھەتتە .

110

سالامەتلىك-سائادەتلىك ، يەنە ئەل سۆيسە ھۆرمەتتە ،

سانالماق بىنەزەرلىك قۇت ، يۈرۈپتۇ كەڭ مەئشەتتە .
خالايق رەھىمىتى بىر تەخت ، بىراق ئۇ ئەجرىسىز پۈتمەس ،
بۇ تەختنىڭ ئاچقۇچىن سورساڭ: تۇرار ئول ئىزگۈ خىسلەتتە .

111

جاھالەت بىر خۇنۇك تونكى ، ئۇنىڭ تۈن پەردى غەپلەتتە ،
بۇ غەپلەت بىر چۈشەكەشكى ، ئۇنىڭ ھەر ئەۋجى دەھشەتتە ،
نادان-كاجلىق تۈپەيلى پىتنە ، بۆھتان ، رەشك-ھەسەت قاينار ،
ئاڭا ئەل ئاشقى قاقشار كۆرۈپ بۇ ھالىنى ھەسرەتتە .

112

شېئىر شوھرەت ئەمەس ، ئەمگەك-ساپاسى ھېس ۋە ئىدراكتا ،
سىياقىڭ قانلىچىلىك بولسا كۆرۈنگەي سۆزدە ئەينەكتە .
تەپەككۇر كانىنى قازماي ، تەسەۋۋۇر تىكلەمەك مۈشكۈل ،
جاۋاھىر تاپقىلى بولغاي كۆڭۈل كەڭ بولسا كۆكرەكتە .

113

شجائەت بولمىسا سوققان يۈرەك گۆش خۇددى كۆكرەكتە ،
جاسارەت بولمىسا قالغاي نىيەت چۈش شەكلى ئىدراكتا ،

گۈزەل ئىدراكتا كۈچ بەرگەن جاسارەت بۈركۈتى گويا ،
ئۇنىڭسىز بولمىغاى بەرپا گۈزەل بىر سەمرە ئادەتتە .

114

زامان كۈلگەي ماكان قەيسەرلىرى گەر ئىزدەسە چارە ،
زامان قىلسا جۇدۇن بولغاى پاراسەت باغى مىڭ پارە ،
ئۇنىڭ غۇربەت بالاسى كاج ، تېپىلماس ھېچ ئاڭا تىلماچ ،
نە چارە: چارىسىز ھەر چارىسىدا بولسا بىچارە!

115

زامان مۇھتاج زەكىلەرگە زەكىلەر كانى ئەل ئىچرە ،
زەكى ئېيتۇر: زەكىنىڭمۇ چۈشەنسەك جانى ئەل ئىچرە .
مەگەر ئەل بولمىسا قايدىن ئىلىم مۇخلىسلىرى چىقسۇن ،
گۈزەل دەۋراننىڭ ھەتتا چېچەك بوستانى ئەل ئىچرە .

116

جاھان خۇرشىدلىرى يەتمەس سېنىڭ فىردەۋسى رەڭگىگە ،
نىچۈن سەن بولمىدىڭ دەرمان مېنىڭ بىمارى دەردىمگە .
چېلىپ ئىشقىڭدا مەن دۇتار ، ئۈزۈلدى تارىسى ئاخىر ،

كۈلۈپ بىر باقمىدىڭ جانان مېنىڭ دۇنياچە ئەجرىمگە.

117

جامالىڭىز قىلالماس ھېچ ۋىسال سىنەمنى خۇرسەندە ،
لېۋىڭنىڭ "جامى" دىن ئۆزگە نە قىلسۇن مەي قەدەھ مەندە ،
كۆزۈڭ شەھلاسىنى كۈن-تۈن نىجاتلىق قۇتتى بىلدىم يار ،
نەھاجەت ئۆزگە ۋىسالى ، ھەممە تەل تۇرسا بىر سەندە .

118

كۆزۈڭگە تەلمۈرۈپمەن يار ، بەسىرلىك يەتكۈچە كۆزگە ،
يۈزۈڭگە تەلپۈنۈپمەن تا سېرىقلىق يەتكۈچە يۈزگە .
ۋاقىتنىڭ قۇشلىرى پەرۋاز ئېتىپ باشىمغا ئاق چاشتى ،
ئەسىر بوپ ئۆتتى بۇ ئۆمرۈم سۆيۈش ناملىق شۇ بىر سۆزگە .

119

سابا يىغلايدۇ ئاھ ئېيتسام چىدالماي نالە-زارىمغا ،
زىمىن تەۋرەيدۇ داد ئېيتسام مېنىڭ مۇڭلۇق قارارىمغا .
يۈرۈپمەن بىپايان يوللار ئارا سەركەشتە دەرۋىشتەك ،
بىلەلمەسمەن نەسبى تەقدىرىم قايسى بارارىمغا .

120

ئايا دىلبەر نەھەددىمدۇر ساڭا قەلبىمنى بەرمەسكە ،
 كۆڭۈل ساھىلىغا چاققان ئۇرۇق-دانىڭنى تەرمەسكە ،
 ساداقەت-ئەسلى شەيدالىق ئۆزىن ياتقا بەخش ئەتكەن ،
 بىلىپ تۇرغان چېغىمدا قايتىدىن ئالەمگە كەلمەسكە ؟

121

نە قانغاي گۈلگە بىر باغۋەن ئۆمۈرلەپ گۈل بىلەن يۈرسە ،
 قانائەت قايدا بۇلبۇلدا چىمەندە بىر ئۆمۈر سۈرسە ،
 قارا ساچىڭغا كۈن-تۈن تەلىمۈرۈپ باقساممۇ باققۇم بار ،
 ئارامىم شول: كۆزۈم جادۇ كۆزۈڭنىڭ جامىغا كىرسە .

122

ئىشەنمە رەشكى-غەيۋەتتىن ساڭا كىم سوۋغا كەلتۈرسە ،
 نە چارەك بىر كۈنى تۆھمەت بىلەن ئول دوغا كەلتۈرسە ،
 پەلەك بىر چەرخى ھادىستۇر ، تەپەككۇر تەختى تەمكىنلىك ،
 ۋاقىت سايىياتىنى ئەقلىك دېرەكلەپ ئوۋغا كەلتۈرسە .

123

پىداكارلىقتا مەن-مەندە ، ئۆزەڭنى دالدىغا تارتماي ،
قۇسۇر يۈز بەرسە مەن-مەندە ، گۇناھنى ئۆزىڭگە ئارتماي ،
ھالاۋەتتە دېمە مەن-مەن ، ياراشماس مەرتكە مەنمەنلىك ،
نەزەر سال شۇنچە مەنمەنلەر ياتار تار قەبرىدىن ئارتماي .

124

كتابەتتىن ئىلىم تاپقىن ، ھاياتتىن تەلىم ئال تىنماي ،
ئۆمۈر دەرياسىنىڭ تەكتى چۈشەنسەڭ ئۈنچىگە ئەڭ باي .
ئىلىم گەر ئاشىقىڭ بولسا بەئەينى بىر تۇلۇن ئايدەك ،
كۆرۈنگەي بولسا دىل ئۆتكۈر مىسالى قەبرىدە ئول ئاي .

125

ۋەتەننىڭ گۈل بىناسىغا ئاتاپ ئۆمرۈڭنى زەر خىش قوي ،
خالايق ئىستىگىن ئاقلاپ ئىلىم سۆي ، ئەمدى ئۇيقۇڭ قوي ،
چېلىش تۇلپارلىرى كىشەنەر جاسارەت ئەھلى مىنسۇن دەپ ،
تۈمەننىڭ ئارغىماق بىرلە ئۇلۇغ مەنزىلگە چامدام قوي .

126

بۇ ھىجرەت بۇلبۇلىنى كۆز يېشى سەلەپى غەرق ئەتتى ،
 جاھان چاقماقلىرىدا چاقمىقى ئەبغانى بەرق ئەتتى ،
 ئۆكۈنگەن بىرلە ئالەم لەۋزە قىپ شەپقەت ئاتا قىلماس ،
 چۈشەن ، ھەسرەت ۋە شادلىقتىن جاھان ئايلانما چەرخ ئەتتى .

127

نەپەس سۈرمە كىلىكىم مۈشكۈل ئۇنىڭدىن بولسا جان خالى ،
 ئەسر قىلغاچ مېنى ئىككى قېشىنىڭ ئورتىدا خالى ،
 مېنىڭدەك خالى مەپتۇنغا نەزەر سالغايىمۇ مەغرۇر ئاي ،
 نە مۇمكىن ئېيتقىلى دىل سىرلىرىن ، ئۇ تۇرسىمۇ خالى .

128

شەپەق ھۆسنىڭدە نەقشەيلە پەرىشان روزىگارمىنى ،
 چېچەك شەبنەم بىلەن گۈل قىل مېنىڭ سۇلغان نىگارمىنى .
 كۆڭۈل رىشتەم بىلەن ئەشتىم سېنى كۈيلەشكە دىل تارى ،
 سېنىڭ شەنىڭگە ياندۇردۇم يىگانە شامى بارىمىنى .

129

سەھەرنىڭ نەي ساداسىدەك ئىشتىم نازۇ-خۇلقىڭنى ،
تۇرۇپ قالدۇم كۆرۈپ گۈلزار ئارا توز ئەينى تۇرقۇڭنى ،
قېشىڭنى ئوينۇتۇپ ئۆتتۈڭ ، بېشىمغا مىڭ ساداق تۆكتۈڭ ،
سىلارمەن قايسى چاغ جانان سېنىڭ سۇمبۇلچە زۇلفىڭنى .

130

پىراقىڭ تەننى شام قىلدى ، يېشىم ئەسلەتتى توپاننى ،
تاراملاپ تولدۇرۇر بۇ شام مېنىڭ سىنەمدە شامداننى ،
سېغىنچىڭ ئاقىۋەت ئىستەك سىياسىگە قوشۇپ قانم ،
ۋۇجۇدۇمغا خىتاپ قىلدى: ئېلىپ ياز دەپ قەلەمداننى .

131

تاماخورلۇق خۇنۇك ئىللەت ، ئۇنىڭدىن سورما ۋىجداننى ،
كۆزىنىڭ ئاچلىقى ھەتتا گۆرۈگە تاشلىغاي جاننى ،
تامادىن مۇددىئاً پۈتمەس ، تاماخور نەپسى بىر تويماس ،
ئۇنىڭدىن قايسى ئىللەت زور يوقاتقان قەدرى ئىنساننى ؟

132

پەرى پەرۋىش ئىتىپ دىل كۆكتە پەيدەك قىلدى پەرۋازنى ،

گۈلاب سۇندى گۈلى بۇلبۇلغا ئەيلەپ گۈلچى گۈلنارنى ،
شۇدەم ئەبغان بولۇپ پىنھان ، ۋىسالىڭ زەۋقى ئايانكىم ،
نەھاجەت ساز ، سەنەم سىنەمدە چالغاچ رىشتە ئاۋازنى .

133

قەدەھ ئال دانىشىم ، ئىچكىل بۇدەم شادلىق گۈلابىنى ،
راۋان قىلدىڭ ئىلىمنىڭ بەھرىگە زېھنىڭ كارابىنى .
تەپەككۇر كۈلكىسى يۈكسەك ئاڭا ھېچبىر زەپەر يەتمەس ،
سېنى قۇتلار جاھان تىلىسىملىرى تاشلاپ نىقابىنى .

134

تىرىش ئوغلان ، تىرىش-تىرماس ، ئەجىرسىز كۈتمە ئامەتنى ،
زەپەر مەغرۇر مەلىكە ھېچقاچان سۆيىمەيدۇ نامەرتنى ،
ھايات دەريا تېگىدە لۆجىلەر چۆكتۈرگىلى قەستلەر ،
كۈپۈكتىن ئىزدىمە گۈلشەن ، قانائەتتىن سائادەتنى .

135

گۈزەلنىڭ چاچلىرى دەريا-ئېقىتقان نەچچە سۇلتاننى ،
چىرايى كۆركىلىك شەمى تۇتاتقان مىڭچە پەرۋاننى ،

چۈشەن بويىندىكى مارجان-شېھىد-شەيدايلار باشى ،
لېۋىنىڭ شەرتى قەستلەيدۇ بۇ تەندىن ئالغىلى جاننى .

136

لېۋىنىڭ شەربەتمۇ يا ئوغا ، يوقاتتى ھۇش قارارىمنى ،
كۆزۈڭ تىلىسىمۇ يا جادۇ قارام قىلدى باھارىمنى ،
چېچىڭنىڭ لەشكىرى گويا پىكىر شاھىمنى مات قىلدى ،
سېنىڭدىن ئۆزگە قاي قۇدرەت يېشىلدۈرگەي خۇمارىمنى .

137

ئەجر-ئەمگەك بىلەن شۆھرەت تاپار ئادەم قېرى-ياشى ،
دەقىقنىڭ ۋەزنى ئالتۇندۇر نەسىپ گەر بولسا يۈز ياشى ،
ھەۋەس گويا ۋاقتىنىڭ قەستىدە يۈرگەن قاراقچىدۇر ،
پۈچەك ئۆتكۈزۈمە ۋاقتىڭنى سېنى قىستايدۇ كۆز ياشى .

138

نە دۆلەت ئىشتىياقمىدۇر ، ماڭا تۇغقان دىيار ياخشى ،
نە راھەت زەۋقى رايمىدۇر ، ماڭا مەشغۇلى كار ياخشى ،
دىيارىڭ گەر گۈلۈستان بولسا ئۇندا راھىتىڭ ھازىر ،

خىيال سەيلانىسىدىن ئەجرى ئەمگەك بەرقارار ياخشى.

139

تەن كىرەر تۇپراق لەھەتكە ، نام قالدۇر ئەفكار ئارا ،
ئۆتسە ئۆمرۈك ياخشىلىقسىز مەڭگۈلۈك روھىڭ يارا.
بۇ ھايات بىر ئىمتىھان: باغۋەن ، زىيانكەش ئايرىلۇر ،
ئۆزىڭگە قويساڭ توزاق ، كۈتكەي سېنى يۇچۇن ئورا.

140

بىغۇبار ھۆسنۇم دېسەڭ ھەر تاڭدا ئەينەككە قارا ،
بىغۇبار قەلبىم دېسەڭ ئەل شەنىگە سۈرمە قارا.
ئەل ئىچى ھېكمەتلى ئەينەك ، ئۇندا ئايان سۆرىتىڭ ،
نەيلىمەك رەڭگىڭگە ئەكسەر بولسا گەر قەلبىڭ قارا.

141

مىڭ تۈمەن خىل ھادىسە چەكسىز جاھان دەرگاھىدا ،
بېچىلار كۆركەم چېچەك كۈندەش بېغىدا گاھىدا.
چىن گۈزەللىكىنى كۆرۈپ ئىنكار قىلالمايدۇ كىشى ،
زەر چېچىپ تۇرغاچ ھەقىقەت كەڭ نەزەر ئاگاھىدا.

142

ئەگمىدىم سېرىن شېخنى زوق بىلەن تاڭ ۋاختىدا ،
تەلمۈرۈپ باقتىم چېچەككە خۇددى كۈتكەندەك نىدا .
مايسىلار ئۈستىدە قايتۇ تۈنكى سۆھبەتنىڭ ئىزى ،
ئاقىتى مەڭزىمگە يېشىم سىما بولۇپ كۆزدىن جۇدا .

143

گۈل ئرچىلماس گۈلگە گۈل دەۋران باھارنىڭ بولمىسا ،
سايرىسا بۇلبۇل كەبى گۈل ئىختىيارىڭ بولمىسا .
زىننەت ھەم تىلەش بىلەن شۆھرەت ساڭا بولماس رەپىق ،
قايغۇ يا شادلىققا تۇتقان پەخرۇ ، ئارىڭ بولمىسا .

144

تاڭ بېقىپ سالىدىم تورۇمنى نەزمىلەر ئوكيانغا ،
يا مۇيەسسەر مەن بېلىققا ياكى مارجان كانغا .
كىم بىلۇر قۇمىغا بەنت بولغان دېۋە قەھرى بىلەن ،
چاڭ سالۇر ياقامغا ئول قايتىپ كېلىپ دەرمانغا .

145

ئاي پەرىم نازدىن ئەقىلنىڭ تەڭپۇڭىنى يۈزدىلا ،
خۇددى چولپاندىك ساما يۇلتۇزلىرىدىن ئۈزدىلا .
تاڭ بىلەن كۈلگەن پۈرەكنىڭ گۈلى رەنا دەستىنى ،
يا بىلىپ-بىلمەي پېقىرنىڭ ئىلكىگە تۇتقۇزدىلا .

146

گۈل گۈزەل ، گۈلشەن گۈزەل ، باغۋەن دىلى ئۇندىن يانا ،
گۈل-چېچەككە كېيىنەكلەر سەيلىگە باغۋەن پاناھ .
خۇددى گۈللەر تەڭرىسىدەك ئاشۇ باغۋەن قەلبىدە ،
بېھساب جەننەت سىماسى جۈۋە ئەيلەر دائىما .

147

كۈزلىرىڭنىڭ چاقىمقى قىلدى كۆزۈمنى مەھلىيا ،
سۈرمە رەڭلىك كىرىپكىڭ بولدى كۆزۈمگە تۇتيا .
شۇنچە ئاھ ئۇرساممۇ دىلبەر قىلىمىڭ پەرۋا ماڭا ،
ئەكسىچە سالىڭ ھەمىشە زۇلمىنى ئاتەش گويا .

148

جەربىلەر چەكتى ھاياتنىڭ جۇت ئارا مىسلى گىيا ،
چەكمىدىڭ تۇپاندىمۇ ، سەندە غۇرۇر بولدى قىيا .
ئاي ۋە يۇلتۇزلۇق ساما زۇلمەتتە بەنت بولغان كېچە ،
شام كەبى ياندى دىلىڭدا تاڭ ئىشەنچى دائىما .

149

گۈل قەدەم قالغان قۇرۇپ ، جانسىز بەدەن غۇربەت بولۇپ ،
جام بىلەن مەي ، جان بىلەن تەن ئاز تۇرار ئۆلپەت بولۇپ .
بېھساپ بىلمە ئۆمۈرنى ، ھەر كۈنى بىر بەرگ غازاڭ ،
چۈشمىسۇن جامىڭغا ئارمان كۆز يېشى ھەسرەت بولۇپ .

150

كۆيدۈرەر جانان مېنى كۆزىدە جادۇ ئوينىتىپ ،
سۆيۈرەرمۇ بىۋاپا لەۋ جامدا شەربەت تۇتۇپ .
ئوتقا سالدى ئۆرتىدى پەرۋانە چاغلاق خەستىنى ،
كۆيدۈرەرمۇ گۈلشەننى سەيلاندا كۆڭلۈم ئۇنۇپ .

151

بىر ئەقىل بىرلە موھىتتا سەيلىتەر مىڭ سەيلىگاھ ،
 مىڭ ئەقىلدار ئىچىدىن ئالەم تۇتار زېرەك چىقار .
 كۆك ساما ئاستىدا تۇپراق قۇت بېرەر ئىنسانغا كۈچ ،
 بەختى ئىقبال كۈلمىسە زېرەكلىكنىڭ قالغاي بىكار .

152

گەر ۋەتەن دەپ كۈيلىسەم نەزمەم ئىچىدىن بال ئاقار ،
 سىنە-قەلبىمنى ھىسابسىز سۆيگۈ ئىلھامى قاقار .
 بۇ ئانا تۇپراققا شان قوشماق ئوغۇللۇق ئىستىكىم ،
 قىلسا پەرۋاز مىسلى سۇمرۇغىدەك ئاڭا ئالەم باقار .

153

قايسى بىر رەڭدار چېچەكنىڭ ھۆسنى دىدارىڭچە بار ،
 قايسى بىر ياقۇت قەدەھنىڭ كەيپى خۇمارىڭچە بار .
 گۈلگە بۇلبۇل ، جامغا مەيخور بەندۇ-شەيدا بىگۇمان ،
 قايسى شەيداننىڭ پىراقى مەن گىرىپتارىڭچە بار .

154

نازۇ-نىمەت داستىخاننى ئىپتىخار مەيداندىدۇر ،

ئۇندا ھەر دىدار غەنىمەت-پاك كۆڭۈل بوستاندۇر .
گەر بۇ مەيدان ئىچرە پىتنە باشلىسا ناكەس بىرى ،
پاك پىكىرلەر ، ساپ كۆڭۈللەر تەڭ ھارام بولغاندۇر .

155

مەيلى شاھ مەيلى گادا ئىلكىدە بىر خەزىنە ياتۇر ،
ئول-ئۆمۈر ، گويا راۋان دەريا كەبى تىنماي ئاقۇر .
شاھلا ئاۋارە بولغان خەزىنە-چىن خەزىنە ئەمەس ،
شەئسى خىسلەت ئىتبارىڭ ئۈستىدە باشىڭ قاتۇر .

156

گۈل تۇلۇپ تۇرغان بېغىڭغا كۆرگىنى رەنا كېلۇر ،
يەر تايپ ياتقان چېغىڭدا يانىڭا دەنا كېلۇر .
بەزىدە دەريا قۇرۇق ، بەزەل باسار چۆلى قىيان ،
رەڭمۇ رەڭ ئوبرازغا باق ، ھەر شەكلىدىن مەنا كېلۇر .

157

شۆھرەت ئاتىنى مەنەرنىڭ-ماھىرى كەمتەر بولۇر ،
كىمكى شۆھرەت ئىچرە كەمتەر-ئول يېتىلگەن ئەر بولۇر .

ھەر زامان ھەركىمگە ئامەت كەلسە ئۇ باقى ئەمەس ،
يەردە سۈت ئەمگەن كىشىنىڭ بارىگاھى يەر بولۇر .

158

قايسى بىر كۈلگۈن شاراب بىر كۈلگۈننىڭچە مەست قىلۇر ،
ھۆسىندە گۈل ، كۆزىدە نۇر ، لەۋدە بال پەيۋەس قىلۇر ؟
بىلمىسە ئالەم ۋاپا ، قىلغايۇ گۈل يۈزلەر ۋاپا ،
شول نىزام: دەم باشقا تاج ، دەم پۇت تېگىدە خەس قىلۇر .

159

گۈلگىمۇ ئەندىشە قىلماڭ ، كېيىنەك ئويىناپ قونۇر ،
شاخچىغا قۇشلاپ كېلىپ ، پەيلەر قېقىپ ، سايىراپ قونۇر .
كىم كۆرۈپ كۆكسىمدىكى قان زەردىنى گۈلدەك بىلىپ ،
چەشمە زارىم شەبنەمنى دۇر بىلىپ تاللاپ قونۇر ؟

160

بىر چىمەن كۆردۈم ئۇنىڭ قاشىدا بۇلبۇل ئولتۇرۇر ،
خۇش ناۋا بۇلبۇلغا گۈل شەبنەم شارابى تولدۇرۇر .
رەشكى قىلما ، گۈل بىلەن بۇلبۇل تاماشاسىن كۆرۈپ ،

يارغا بال تۆككەن چېچەك ياتنى تىكەندىن ئۆلتۈرۈر.

161

تۇرمىغاي زەر پۇل قولۇڭدا، ئۇ ھامان سەييارىدۇر ،
بىر دەقىق شۆھرەت ماقامىڭ بىقارار ھەييارىدۇر .
ئىلمۇئىر پاندىن بۆلەك يوقتۇر ئۆمۈرلۈك ئاشىنا ،
ياخشىلىق ياكى يامانلىق ئەل ئارا ئەفكارىدۇر .

162

بىلىمدىم كۆڭلۈمدە بار مۇقەيس-مەجنۇندىن ئەسەر ،
لەيلى زۇلپىڭ مۇشكىدىن سىنەمدە ئوت ئۇنسز كۆيەر ،
باققىلى ھۆسنۇڭگە رايىم تىلپۈنەر ھەم ئەيمىنەر ،
ئاھ نىتەي لەززەت لىۋىڭنى قايسىبىر "مەيخور" سۆيەر .

163

لالە ھۆسنۇڭە بېقىپ كەتتى يۈزۈمدىن لالەلەر ،
خۇش ئۈمىد ئورنىغا ئالماشتى نەپەستە نالىلەر .
سۆيگۈ بىر بەگباش قۇيۇن جىسمىغا زالىم شاھ گويا ،
بە بىلۇر سۆيگۈ ئازابىن كۆرمىگەن بىگانىلەر ؟

164

ئايىنى تۇتماق كۆككە ئوق ئاتماق ساڭا شۆھرەت ئەمەس ،
 تاجۇتە ختىڭگە پۈكۈنمەك بىلدۈرەر ھۆرمەت ئەمەس .
 ياخشىلىق ئەل شەننى ، ئەل بەختىنى مىزان قىلار ،
 ئەل ئۈچۈن چەكسەڭ رىيازەت ئۇ بەخت ، ھەسرەت ئەمەس .

165

خار بولۇپ ئاپتاپتا ياتساڭ كىم سېنى خار ئەيلىمەس ؟
 جۈرئىتىڭ بولمايدىكەن كىملىرىمۇ دىشۋار ئەيلىمەس .
 قۇت تېپىپ شاھ تاجىدا قىلساڭ جۇلا زۇمرەت بولۇپ ،
 ھەر قاچاندا ، ھەر زاماندا كىم سېنى يار ئەيلىمەس ؟!

166

تەلپۈنەر كۆز چەشمىسىنىڭ بارچىسى گۆھەر ئەمەس ،
 چايقىلىپ تۇرسا چىنىدە ھەممىسى كەۋسەر ئەمەس .
 ئامتىڭنىڭ بارىدا ئۈلپەتتە ئۆتكەن بەزىلەر ،
 سايىرسا باشىڭدا سا قوغلارغا تەڭ قەيسەر ئەمەس .

167

قوي جاھان مەغرۇرلىقنىڭ ، ئىسرەپ ساڭا ، شۆھرەت ئەمەس ،
ھەم تېجەش ، كەمتەر ياشاش بەختنىڭ ئۈچۈن كۈلپەت ئەمەس .
بولدى رىم ئاخىر ھاللاڭ كەيپى-ساپا ، شۆھرەت بىلەن ،
كىم پېتىنغاي ئېيتقىلى - بۇ كۈن يەنە قىسمەت ئەمەس .

168

ئارچا جىسىمىم قاغىچىراق بولماستا قونسا سۇمىرىقۇش ،
چىللىسا تاڭ ۋەسلىنى ، گۈم بولسا زۈلمەت ھەم ھوقۇش .
ئەرزىمەيتتى ئەلدىكى شادلىققا چەككەن جەبرىلەر ،
دىلدا دەريادەك غەزەل ئۆركەش ئىدى تاپقاندا ھۇش .

169

بولدى پىنھان يار گويا گۈگۈمگە غەرق ئەتكەن قوياش ،
زەپىران مەڭزىمگە كۆزدىن خۇددى يۇلتۇز - ئاقتى ياش .
جەزبە ئىتىپ تۇرغان بىلەن خۇشبۇي ئاشۇ ئارغامچە چاچ ،
پىر كۆرۈندى ، ئاچمىدى قايتا نىگارنى باغرى تاش .

170

سەبرىنى سەۋزە قىلىپ ، كۆز ياشىنى بىلمەڭ گۈرۈچ ،

قاننى ماي ئەيلەپ تېنىمنى ئاش ئۈچۈن قىلماڭ خۇرۇچ.
كىم بىلۇر بىر باش پىيازىدىن قەد ئېلىپ ئۇماي ئانا ،
ئەمدى بۇزغان يارىنىڭ قەلبىگە سالغاي ئەقلى-ھۇش.

171

يار لېۋى-بەرگى قەدەم ، جام گۆھرىدىن ياخشىراق ،
يار لېۋىنىڭ شەرىپى يات كەۋسرىدىن ياخشىراق .
بۇلبۇل ئېيتار: بولسىمۇ رەنا گۈلۈك غۇربەتكە بەند ،
ئىتقادۇ ئىشقىدا ھۆر پەرى-غىلمان ياخشىراق .

172

قىلمىغىن ئارتۇق ھېرس نامىڭدىن ئىنساندىن ئۇلۇغ ،
دىمىڭىل زىبالقىڭنى باغى بوستاندىن ئۇلۇغ .
سەن كىشىلىك قەترىسى ، جىسمىڭدە سۇ ، تۇپراق ، ھاۋا ،
ئۆمرى نوھ بولساڭ-دېمە قەدرىڭنى دەۋراندىن ئۇلۇغ .

173

گۈل چىمەنلەر مۇشتەرىنىڭ بىرسى رەڭلىك كېپىنەك ،
بىرسى گۈل قىسماققا خۇشتار قەلبى چوغ ئاپئاق بىلەك .

بىرسى بۇلبۇل گۈلگە ئاشىق سۆيگىدىن خەند ئەيلگەن ،
ئاه ، جاھان گۈلزارىدا بىر نوقتىغا ھەرخىل يۈرەك .

174

بۇلبۇلۇك خەند ئەيلمەس باغى باراقسان بولمىساڭ ،
قاپلىماس باغىڭنى ئەنبەر بەرگى رەيھان بولمىساڭ .
نە سەۋەپ مەڭزىڭ تېگىپ مەڭزىمنى قىلدى رەڭگى چوغ ،
كۆزلىرى جادۇ ، لېۋى لالە بەدەخشان بولمىساڭ ؟

175

ئول پەرى ھۆسنى خىيالىم كۆكىدە چولپان مېنىڭ ،
ئار ئېلىپ سۆز ئېيتىمدىم ، قەلبىمدە ئۇ سۇلتان مېنىڭ .
ئىسمى زاتىنى سورار بولساڭ "تاۋاقتا ئۈنچە تاق"
ئۈنچىدىن يانسا چىراغ جىسمىم دىمەك ، پەرۋان مېنىڭ .

176

كىمكى قىلسا قەستكارلىق قىلمىشى غەيۋەت ئۇنىڭ ،
كىمكى ئىچسە بۇ شارابىنى رەڭگى بەد ھەيۋەت ئۇنىڭ .
قەستكارلىق بىر بالا ، بولغاي ئۆزىمۇ مۇپتىلا ،

كىمكى تەرك ئەتسە ۋاپانى قىسمىتى دەھشەت ئۇنىڭ.

177

لەپشىگەن يەلكەن تېگىدە قەڭ قىلۇر بىر توپ لەھەڭ ،
دەم جۇدۇن قىپ ، دەم قىلىپ ناز ، ئوينىتىپ مىڭ ياڭزا رەڭ.
سەن ئۇنى ئىقلىم ھاۋا دەپ يۈرمىگىل بىخۇد بولۇپ ،
تاڭنى كۈتكەن دانىشىم ، تەكتىگە سالغانچە زەڭ!

178

مەن ئىچەرگە كاسە تۇتسام ئۇردى ، سۇندۇردى شامال ،
يەردە مەي نالە قىلۇر ، ئىچمەككە يوق بولدى ئامال.
دىلدا بىر سۆيگۈ ، نەزەردە چەرخى ئالەم سەيرىتەر ،
نە سەۋەپ ئەھلى ئىلىمگە شۇنچە خۇشتار رەنجى - ھال.

179

قوندۇ سۇمرۇغ چىنارغا ، بەزىدە قاقشالغىمۇ ،
خىسلىتىڭ ھەم قىسمىتىڭ تەسىر قىلۇر ئىقبالغىمۇ.
گەرچە ھېكمەت قامۇسىغا مەنە ئېيتساڭمۇ يەنە ،
بەزىدە ئوخشايدۇ ھادىس رەمچى سالغان پالغىمۇ.

180

پىكرىدىن گۈللەر چېچىپكەلەپ ، سۆز بىلەن بولغاي خازان ،
گەر تەپەككۈر بولسا ئالتۇن ، مىس ئېرۇر سۆز ناگاھان .
تولسا سۆز ئىدراك پاراسەت گەنجىگە قەدرىن تېپىپ ،
ھېكمىتى ئىلھامىدىن ھەتتا ئېگىلگەي ئاسمان .

181

گەرچە مەن ئۇزىغان بىلەن تۇلپار مىنىپ تىنماي راۋان ،
ئاتقا مىندۈرگەن مۇرەببىم دىلدا سۇلتان ھەر زامان .
ياقىمىسا بىر پىلتىنى ئوتلۇق ساداقمۇ تەۋرىمەس ،
دىلدا ئۇستاز ھۆرمىتى گويا ھاۋا-ئادەمىسمان .

182

رەڭمۇ رەڭ گۈللەر ئېچىلدى ، خۇش باھارنىڭ تەپتىدىن ،
تولدى بۇلبۇل قەلبى زوققا گۈل چېچەكلەر ئەپتىدىن .
گەركى بىلسەم مۇنچىۋالا بېھۇش قىلار يار لەبىنى ،
سۆيمەس ئەردىم ، كۆيمەس ئەردىم ، چاقماس ئەردىم قەنتىدىن .

183

بولدى ئىنسانلىق بىنا چىن سۆيگۈنىڭ بىر قەتىدىن ،
 بۇ ھايات بولدى راۋان ئەمگەك-كۆرەشنىڭ قەدىدىن .
 گەر گۈزەللىك ئىزدەسەڭ ، ئۇ ئەجرى ئەمگەك سەمىدە ،
 باغۋەننىڭ خۇش پۇراقى شۇنچە ئەۋزەل ئەتىدىن .

184

شاھى-سۇلتان دىلئارا سىزدىن ئەزىز بولغانىمىكىن ،
 ھەرنە ئاشىق ئىشقى مەنچە ئەۋجىگە تولغانىمىكىن .
 بىر قىيا باققان شۇ سىرنى ساقلىدىم بىر قەرنىچە ،
 ياش تۆكەر شام ھالىنى شەمىي ساما بىلگەنمىكىن ؟!

185

بۇلبۇلۇڭ بوستانغا شەيدا ، گۈل باھارىم قايدىسەن ،
 گۈلرۇقىم ، سەۋرى زىبا ، خۇش لالزارىم قايدىسەن .
 سۆيگۈ بوپ تاشتى سېغىنچاڭ ، دىلدا گويا بىر دېڭىز ،
 كەتتى سەبرى تاقىتىم ، سەبرى قارارىم قايدىسەن ؟

186

بۇ ئۆمۈر گويا چىراغ ، ياققىن ئۇنى ئىرپان بىلەن ،
يانمىسا شامىڭ نەمەنا قەد كېرىپ تۇرغان بىلەن .
بىر جىسىمدۇر بىر قەپەز ، سۈرمەك نەپەسلىك بىر قەپەس ،
قىلمىسا بۇلبۇل ناۋا ئۆمرۈك ئۆتەر ئارمان بىلەن .

187

سەن ئۆزەڭ شەمى چىراغ ، مەن بىر كىچىك پەرۋانىمەن ،
نۇر چىرايىڭ شەمىگە مەپتۇن بولۇپ ئاۋارىمەن .
كېيىنەكلەر گۈل-چېچەكلەر بەرگىدىن ئىچسە شاراپ ،
نازلىنىپ تۇرغان ئاشۇ بىر جادۇنىڭ قۇربانىمەن .

188

مىسلى ئۇچقان قار چېچەكمەن-پەسلى قىش ئاققانىمەن ،
جۇت شىۋىرغان قەھرىتاننىڭ بىگۇناھ قۇربانىمەن .
گۈل-چېچەكلەر بەرگ ئۇچار پەسلى باھارغا رەڭ بېرىپ ،
تەرىپىم سورىساڭ ھاياتلىق چەشمىسى سۇ-كانىمەن .

189

ئۆتتى ئالەمدىن تالاي گۈل تۆكۈلۈپ كۈز پەسلىدە ،

سەۋرىلەر بولدى غازاڭ ، قەددى پۈكۈلدى لەسىدە .
 قاپقارا چاچ-زۇلفىلەر تاقى قىروۋ-كامپۇر گۈلىن ،
 نە ئىلاج چۆكسە مۇنار ئەجدەر ۋاقتىنىڭ دەستىدە .

190

ئىككى ئەجدەر قاشلىرىڭ جەۋلان قىلار كۆز ئۈستىدە ،
 سۈيى كەۋسەر لەۋلىرىڭ شەبنەم چېچەك يۈز ئۈستىدە .
 بېقىشنىڭ شەپقەت بىراق ، ئەھدىڭ بېخىل ، جادۇ سىرىڭ ،
 خەزىنە ئەنگۈشتەر دىلىڭ ئاچقۇچى بىر سۆز ئۈستىدە ..

191

بىر چىنە شەربەتنى تۇتۇم قىز يىگىتنىڭ جامىغا ،
 تەڭ كۈلۈپ قىلدى تەبەسسۇم ساقىنىڭ ئىنئامىغا .
 خۇش نەزەر سالىسام جىمى پەيمانلار شاد مەندار ،
 ئىچمىگەن لەبلەرمۇ كۈلدى سۆيگۈنىڭ ئىلھامىغا .

192

ئەلنى سۆيسەڭ ئەلگە قۇت بەرگەن ئەزىز دەۋراننى سۆي ،
 ئەل يولىغا نۇر چېچىپ تۇرغان بۈيۈك ئىرپاننى سۆي .

ئۇشبۇ دەۋان ئىدىركى ھەم ئىپتىخارى ،شۆھرىتى ،
غەمگۇزارى ،باغۋىنى ئىدىراككا باي زەر كانى سۆي.

193

يار ئۆيى سەيلانە بولسا باغۇ-بوستاندىن كېچەي ،
لەۋلىرىڭ جامىغا لىق تولدۇرۇپ ئاغۇ ئىچەي .
جادۇ كۆز شېرىن كەبى پىنھان يوقالسا بىر كۈلۈپ ،
ۋەسلى ئىزلەپ پەرھات ئوخشاش تاغ ئېشىپ دەريا كېچەي .

194

ھەر زامان ،ھەركىم مەنەرلەر نامۇ-شۆھرەت ئاتىنى ،
ۋە لېكىن يەشكەي پەقەت ئىرپان جاھاننىڭ زاتىنى .
گەر بىلىم بولسا خەزىنەڭ ، ئول ساڭا شاھانلىق ،
بىل ، نادان تىزغاي زەپەرنىڭ كەينىگە بەرباتىنى .

195

سىزگە سۇندۇم نەزمە دىۋان بىر قۇتا مارجانىنى ،
ياكى سۇندۇم زەر قەپەزدە بولبۇلى خەندانىنى .
ئەتىۋارلاپ ئەتىدەك قىلماڭ ئۇنى شىشىگە بەنت ،

ھەرنەزىم بىر گۈل ، كېزىپ تىزدىم ۋەتەن بوستانىنى .

196

ياپرىغىڭنى ئاسرىغىل سۆيسەڭ كۆڭۈلنىڭ بەرگىنى ،
 "شاھ"نى ئاسرايمەن دېسەڭ ئالدىغا سۈرگۈن گەردىنى .
 رەڭمۇ رەڭ تاشلار ئارا بەرق ئەيلىگەي گۆھەر ھامان ،
 گەر زەپەر قۇتلاي دېسەڭ بىلگىن ئەقىلدار قەدرىنى .

1978

بىر كۆرۈپ بىلمەك ئاسان ھۆسنڭدىكى گۈل رەڭگىنى ،
 بىر ئۆمۈر كۈتكەي بىلىشكە ئۇشبۇ كۈلنىڭ قەلبىنى .
 گۈل بىلەن كۆزنى بىزەپ شاد ئەيلىمەك مۈشكۈل ئەمەس ،
 دىل كۆكەرمەس چىن ساداقەت چاچمىسا خۇش ئەترىنى .

198

گۈل كۆرۈپ تۇرغان گۈزەل گۈل كۆرگىلى چىللار مېنى ،
 گۈلگە باقماي ھۆسنىگە باقسام كۈلۈپ "تىللار" مېنى .
 كۆرك ئاتا قىلمىش تەبىئەت گۈلگىمۇ ، ئىنسانغىمۇ ،
 گۈلگە "گۈل" خۇشتار كەبى قايتۇن "گۈلۈم" خىللار مېنى .

199

مەي ئەمەس بۇ جامدىكى بەلكى گۈزەل قېقىنۇس قېنى ،
خالىساڭ ئەرەش سەيلىنى تۇتقىن مۇشۇ جامنى قېنى .
مەي ئەمەس بۇ جامدىكى ، ھۇما قۇشنىڭ ئۇسقىنى ،
تاشلا ھەسرەتنى ، قەدىرلە بۇ ھاياتنىڭ زەۋقىنى !

200

ئوتقا تاشلاندى كىتاب ، ئارقاندا باغلاندى زەكى ،
باستى دىشۋار ، قىلدى خۇناب دىلنى مەلۇن زەخمىكى .
قەستى ئۇستازنى قىلىش ئەردى خۇنۇكلۇق ئورنىكى ،
بولدى ۋىجدان قەيسىرى يۈكسەك شىجائەت ئەينىكى .

201

بۇ جاھان تۇلپار گويا ، باردۇر ئاياغى ھەم بېشى ،
باشى كۈلدۈرسە سېنى ، تۆككەي ئاياغى كۆز يېشى .
غايغۇرۇپ غەم چەكمىگىل ، غەمگە جاھانەڭ ئەرزىمەس ،
مىسلى مەست بىر سەرىگا ئوخشار پەلەكنىڭ گەردىشى .

202

سۈبھى بۇلبۇل خەندىنىڭ ھەر نەزمىدەك گۈلىنىڭ غەمى ،
 لالىدە قىلغان جۇلا بۇلبۇل يېشىنىڭ شەبنىمى .
 زەپىران مەڭزىم شۇ شەبنەم ۋەجدىدىن تاپقاي شىپا ،
 ھۆسنى گۈل دىلبەر ماڭا گەر بولسا ئۆلپەت ھەردەمى .

203

جەينىكىمنى ئۇشلىدى قانىم ئۇلارغا كىم بىرى ،
 ھۆسنىگە باقسام تۇلۇنئاي ، كۆزلىرى ناز ئەختەرى .
 ئۇنتۇدۇم قانىم ئۇنىڭ شىشەسىگە كەتتى راۋان ،
 مەيلى ئالسا جاننى ئەزرائىل بولۇپ شۇنداق پەرى .

204

ئاق چۈشتى چاچىمىگە ، قارا چاچىڭ ئىپارنى كۈتۈپ ،
 كەتتى يۈزۈمدىن ئالما رەڭ ھۆسنۈڭ باھارنى كۈتۈپ .
 چاڭقاق دىلىم لەبىڭ شارابىدىن شىپا كۈتكەن قاچان ؟
 بى رەھمى مەشۇق ماختىنار ئاشقى زارىنى كۈتۈپ .

205

كۆڭلۈڭ گۈزەللىك تاپمىسا ئىستەك بېغىڭ ئۆرتەپ يانار ،
ئىزگۈ ھىدايەت قىلمىساڭ تايغان ئېتىڭ چىشلەپ يانار .
ئامەت ياراشماس بولمىسا زېھنىڭ بىلەن ئەل رەھىمىتى ،
تەقلىدى رۇستەمدەك ساداق ئاتساڭ ئوقۇڭ ئۆزىگە يانار .

206

كۈلگۈن شارابىڭنى ئىچىپ ھىجران ئازابىڭ ئەسلىدىم ،
شېرىن جامالىڭ ئىشىقىدا پەرھات بولۇپ تاغ كەسلىدىم .
ساقى بۈگۈن ئول گۈل نىگار ، شېرىن لېۋى ياقۇت قەدەھ ،
مەنمۇ بولۇپ ساقى ئاڭا لەۋزىمدە مەي پەيۋەسلىدىم .

207

ئۆلپەتلىرىڭ گەر بولسا تارتاندىن ناۋا تاپقاي كۆڭۈل ،
ئۆلپەت-جامائەت بولمىسا نەدىن ۋاپا تاپقاي كۆڭۈل .
بىلسەڭ ئۆزۈڭنى ھەر قاچان يۇرت ھەم جامائەت پارچىسى ،
باشىڭغا مۈشكۈل يەتسىمۇ ئەلدىن داۋا تاپقاي كۆڭۈل .

208

باشىمغا كەلگەيمۇ بالا ، قاشى قارانى كۆرمىسەم ،
ئالما چىراي ، لەۋزى ھەسەل ، كۆڭلى قارانى كۆرمىسەم .
سۆيگۈ گويا مەرگەن قولىدا يايىدىن چىققان ساداق ،
چەنلەردىن ھۆسنى پەرى ئۇشبۇ قارانى كۆرمىسەم ؟

209

گەر پىتىنخور ئاچسا ئېغىز چىقتى يىلان قايتىن ، دېگىن ،
يالت يۇلت كۆرۈنگەن جىلۋىسى تەسۋىرى ئاپتاپتىن دېگىن .
بارچە خالايق بىر بولۇپ قالساق بۇ ئاپەتتىن ھەزەر ،
ئۆرلەشكە توسقۇن قالمىغاي ئىدراكتا غەپلەتتىن ، دېگىن ."

210

دەنا بولماس تاماگەر ، بولۇر گادامۇ دانا ،
كىتاپتىن قىممەت-ھەتتا جۈملەڭدە بولسا مەنا .
قۇللۇق تامغا بېسىلغان تاماگەرنىڭ قەلبىگە ،
مۈشكۈلدە مەغرۇر ئۆتكەن خىسلىتىڭگە تەسەننا !

211

سۈبھى شەپقەتەك تولىغان ئورنۇڭدا نازىڭ بىلەن ،

ئويغات غۇنچە-گۈلۈمنى بۇلبۇل ئاۋازىڭ بىلەن .
پەيدەك ئۇچۇر جىسمىمنى ئۇسۇللۇق سازىڭ بىلەن ،
بەس ئۆلتۈر مېنى جانان جادۇ پەرۋازىڭ بىلەن .

212

ئىككى ئاق باشنى يېزىپ ئاق چۈشتى بۇ باشىمگە ،
گۈلدەستىلەردىن ئۆزگە تىغ چۈشتى ھەم قاشىمگە .
كۆيدى نەچچە يىل شامىم ، مۈكچەيدى ۋۇجۇدۇم ھەم ،
خەيرىيەت پۈتتى كىتاب ، تولدى بەت شاد ياشىمگە .

213

تاۋار توقۇم توقۇلسا بولمىغىل ساھىب مەغرۇر ،
چۈشەن توقۇم ئۈستىدە يۈك ۋەزنىڭدىن زور تۇرۇر .
ئىلىمدىن ئۆزگە ئامەت نەقىلسۇن شور بېشىڭدا ،
ئىلىمسىز قەددىڭ سەۋرى بولسىمۇ بالدۇر قۇرۇر .

214

ئالەم پاتىمىسا دىلغا ئادەم شاھ جاھان بولماس ،
ئالىمدەك كۆڭۈل ھەتتا تېرىققا ماكان بولماس .
تامچىدىن دەريا ھاسىل ، دەريادىن دېڭىز ئوكيان ،
مىڭ چېچەك كۈلمىگۈچە بىر گۈلدىن بوستان بولماس .

215

دوستۇڭنى رەقىپ قىلغان ئىغۋا بىلەن مەنمەنلىك ،
 شەنىڭگە پىراق ئۇرغان قەلبىڭدىكى دۈشمەنلىك .
 ئالەم گۈلى ئادەمدۇر ، ئادەم بىلەن ئەل گۈلشەن ،
 چىن خىسلەتلىك ئىنساننىڭ بىر سەنئىتى باغۋەنلىك .

216

قەبرى تېشى تەكتىدىن ئىزدىگەيسىز زاتىمنى ،
 سۆيگۈ پاجىئەسىگە قوشۇپ مىسكىن ئاتىمنى .
 كېزەر پەرۋانە گويا ئۆلسەم بىئارام روھىم ،
 ئۆتكۈزمەككە ئەل ئارا جىسىمىمىز ھاياتىمنى .

217

كۆڭلۈمگە ئۈلپەت بارچە جاھاندا لەكىمىڭ كىشى ،
 دىل تارىمىنىڭ تىترىشى شۇ لەكىمىڭلەر دىلىكىشى .
 كۆزۈمنىڭ نۇرى ئۈمىد ، ئۇندا كەرمىلىك جۇلا ،
 گەر لەكىمىڭلەر ئۆكۈنسە مۇھىت بولار كۆز يېشى .

218

ھەسەتتىن زارلانما ، مەپتۇنلىرىڭ كۆپ ،
ھەسەتخور ھەسرەتتە ئۆتىدۇ كۆيۈپ .
كەڭ قۇرساق-جامائەت كۆڭۈل ئىنسانغا ،
سائادەت قۇشمۇ قونار سۆيۈنۈپ .

219.

مەگەر جىسمىڭدا مەزمۇن بولسا مەزمۇت ،
گۈزەل شەكىل ئاسان بولمايدۇ نابۇت .
چىناردەك قەد ، گىيادەك بولسا زېھنىڭ ،
چىنار قەدنىڭ بولۇر ئاز كۈندە تاۋۇت .

220

گۈزەللىكنى ئاڭا شەيداغا كۆرسەت ،
غەنىمەت بىل ، ئەمەس كۆپ ئۇنچە پۇرسەت .
گۈزەللىك كۆرمىگەن-كۆرسەتمىگەن كۆر ،
گۈزەللىكتىن قەدەر تاپقاي مۇھەببەت .

221

كۆڭۈلنىڭ پاكلىقى ھەر دىلغا تىلماچ ،
 ناپاك سۆز ھەم مىكرىدىن قۇش بولۇپ قاچ!
 سەۋەپ سورىساڭ: تەپەككۇر شاھى - دانا ،
 پىكىر كارىڭ سۆزى كۆرك بىرلە تولغاچ .

222

كۆڭۈل بىر ئېھرامدۇر ئىلاھقا مۇختاج ،
 شۇ ئىلاھ ئەقىدى كۆڭۈل ئۈچۈن تاج .
 گۈزەللىك ئىلاھ ھەم سەن ساھىبجامال ،
 پاينىسىز كۆڭۈلنىڭ تىلىسىمىن سەن ئاچ .

223

كۆزۈڭ جادۇ ، قېشىڭ يا ، كىرىپكىڭ ئوق ،
 قۇتۇلماققا چېچىڭ تۈرىدا يول يوق .
 ئەسىرىڭ سارغىيۇر لەب جامى ئىچمەي ،
 بىغەم سەييات يۈرۈپسەن قەترە غەم يوق .

224

قارا تاشقا گۆھەرلىك نامى بەرسەڭ ،

بولۇر گۆھەر چۈشەنچى تاش بىلەن تەڭ.
مەگەر شورغا چېچەك ئۇرۇقنى تەرسەڭ ،
چىمەنگە ئەرزىگەيمۇ بارچە ئەجرىڭ !

225

بېغىر مۆھلەت ئارا گەر بولسا سەبرىڭ ،
ياسالغاي بىر كۈنى ئالتۇندا قەبرىڭ .
سوكناتدۇر سەبىر پاك ئىپتىخارنىڭ ،
نامايەندۇر سەبىردە زېھنى ئەجرىڭ .

226

مەگەركى چورت ئۇزۇلسە بەختى-ھالىڭ ،
كۆرەلمەسسەن جاھاننىڭ ئۆز جامالىن .
غېرىپلىقنى دالالەت قىلما ھەرگىز ،
ھامان يەشكەي جاپا-تۇرمۇش سۇئالىن .

227

جاھان دەۋرانچىدۇر ئويغان ،نەزەر سال ،
ئەمەس تۇرنا سامادا سۇدىكى سال .

جاسارەتتىن بۆلەك ئىنئام ، نىجاد يوق ،
پەلەك كۈلمەس تابىنغىن ياكى پال سال .

228

تىرىش-تىرماش پەقەت ئەجرىڭدە ئىقبال ،
تىرىشماق قىممىتى زېھنىڭدە ، يە قال .
ھەرە چەكسىز چىمەننى كەزمىسە گەر ،
كۈلۈپ تۇرغان چېچەكتىن ئاقىمىغاي بال .

229

پىكىردە بولسا شەيتان-سۆزدە شەيتان ،
سۆزىڭدە بولسا غەلىيان-ئەلدە غەلىيان .
گۈزەل ئىدراك ، گۈزەل سۆز ئەلدە روناق ،
گۈزەللىك بولسا ۋەيران-ئەلمۇ ۋەيران .

230

ئوغرىلار دىلنى شەيتان ، تىلنى شەيتان ،
بۇ شەيتان جىن ئەمەس ، نەپسانى ئىنسان .
كىشى گەر بولسا نەپسنىڭ چاكارى ،

ئۇنىڭدا قايدا ئىزگۇ ، قايدا ۋىجدان ؟!

231

بىرى ، ئىرپان ئاچار سىرنىڭ نىقابىن ،
بىرى ، غەيرەت چاچار نۇر ئاپتاپىن .
خۇش ئاۋاز بىرلە قالماستىن دىلدا كىر-داغ ،
مۇقامدىن ئاچسا سازەندەم كىتابىن .

232

پەقەت تەشنا ئىچەر ئىرپان شارابىن ،
ئەجىزلىك ھەيدىگەي ئىجاد كارابىن .
ساداقەتتىن چېچەكلەر سۆيگۈ باغى ،
تېشەر تارىخ قىزىل كۆزنىڭ نىقابىن .

233

ئىلىم گۈلدۈر ، ئىلىملىك قەلبى گۈلزار ،
ئىلىم كۈلگەن دىيارغا خۇش بەخت يار .
ئىلىمنى خارلىغان خارلايدۇ ئىنسان ،
ئىلىم دەپسەندە بولسا ئەلدە مۇڭزار .

234

بەخت ئۆركەشلىسە ئۇندا خەتەر بار ،
 ئېگىزلىك گاھى دۆلەت ، گاھى تىك يار .
 نەپەس چەكلىك ، نەھاجەت كىبرى قەترە ،
 تەمەننا كۈلكىلەر كەينىدە مۇڭ-زار .

235

ئەقىلىسىز تەلۋىگە غەيرەت تائامدۇر ،
 غەيۋەتلىك ئەل نادانلىققا قارامدۇر .
 زەكىلەردىن تۇغۇلسا رەشىك ، شىكايەت ،
 زەكىلىك نامى ئەلۋەتتە ھارامدۇر .

236

تەپەككۇر ئىقتىدارى خاس كىشىگە ،
 گۈزەللىك ماس تەپەككۇرنىڭ ئىشىگە .
 گۈزەللىك-شەمى ئالەم ، نۇرى ئادەم ،
 ئۇھەم مۇختاج ئۆزىنىڭ دىلىكىشىگە .

237

جاھالەت قانچە بولسا-پىتنە شۇنچە ،
بۇلۇر پىتنە نادانلىق يىتمىگۈنچە .
بالا پىتنە گويا قاتىل ، شىۋىرغان ،
تۆكۈلدى قانچە گۈل بەرگ ، قانچە غۇنچە .

238

كۆڭۈل بىر قۇش ، گۈزەل سۆز دان-ئۇرۇقى ،
بۇ دان-ئوزۇقتا ھەم بار قۇش توزىقى .
گۈزەل سۆز بولسا گەر دىلدىن بىشارەت ،
ئۇنىڭ مەغرۇر لەپىلدەر غەلبە تۇغى .

239

ئىناقلىقتا ھاياتنىڭ كۆركى ، پەخرى ،
ئىناقسىزدا غەزەپنىڭ نەھرى قەھرى .
ئىناق ئۆتمەك سائادەت ھەم پەزىلەت ،
ئۇنىڭسىز نە ئۆمۈرنىڭ پەيزى بەھرى ؟!

240

قايدىسىن ، ھىجران ئارا ئوتتەك يېنىپ ،
 ۋەسلى دىدارىڭ ئۈچۈن كەلدىم يېنىپ .
 مەن ئۈچۈن ئالەمچە ئارمان ، بىۋاپا
 داغدا قويساڭ لەۋزى ، ۋەدەڭدىن يېنىپ .

241

قانچە باغۋەن باغدا گۈل شاخىن تارار ،
 قانچە بولبۇل گۈلگە تويماستىن قارار .
 قانچە ئاشىق بولدى ئاخىر ئەھلى مەي ،
 قانچە رۇستەم قەد پۈكۈپ <زال> بوپ بارار .

242

غەم كۈنى يارىم پەقەت سايەمدىدۇر ،
 ئىپتىخارىم خۇش پىكىر غەيەمدىدۇر .
 دىلرەبا ، غەمدىن ھالاكلىق ئەرزىمەس ،
 يەتسە چاغى شاد ناۋا بىردەمدىدۇر .

243

بىر پەرى لەۋزىدە سۇ تەڭلەپ تۇرۇر ،
 كۆزىدە بىر ئوقى تەڭلەپ تۇرۇر .

نەيزە تۇتقان كىرىپكى: جان بەر دېسە ،
لەۋزى ئۆلمەسلىك ئۈچۈن نەملەپ تۇرۇر .

244

قانچە سەۋدا ، قانچە ئىستەك ، قانچە ناز ،
قانچە مىسرا ، قانچە ناخشا ، قانچە ساز .
بولمىسا شاھىت تۇتۇنسز <سۆيگۈ> گە ،
مەيلى جانان سەن كېلىپ باغرىمنى قاز!

245

مەن ئىلىمنى شۇنچە سۆيگەن چاغلىرىم ،
كەتتى ھۆسنۈمدىن ئەتىرگۈل باغلىرىم .
ئاندىك پەرۋىش قىلالارمۇ جاھان ،
ئاتىلىق باغرىمدا تۇرسا داغلىرىم !

246

ئاچتى گۈل غەملىك دىلىم بىر كۈلكىدىن ،
زوق ئېلىپ قەلبىم گۈزەللىك ئۆلگىدىن .
ئايىرما شاھ ھۆسننى قۇت مۈلكىدىن ،

ئاسرىغىن دىلبەرنى ھەييار تۈلكىدىن ؟!

247

نەپ ئېلىپ يۈرمە كىشىلەر رىسقىدىن ،
ھەم ئوغرىلاپ سۆزلىمە ھەم رەشكىدىن .
تام تېشىپ خىش يۆتكىمەك ئىجاد ئەمەس ،
باشلا ئەمگەك خىش قويۇشنىڭ مەشقىدىن .

248

ھىجران دەشتى ئىلكىدە ھالىم خاراپتۇر ،
پىراق ئوتى ئىچىدە جىسمىم كاۋاپتۇر .
ۋىسال كۈتۈپ ئالدىڭدا تۇرغان مېھمانغا ،
بىر پىيالى شەرىبتىڭ چەكسىز ساۋاپتۇر .

249

ئەبغان چەكسەم زارىمغا كىملەر قاراپتۇ ،
خىيال زىكرىڭ سىنەمگە قاندەك تاراپتۇ .
قەلەندەر بوپ ئالدىڭدا تۇرغان سۇلتاندەك ،
بۆلبۈل كەبى زەۋقىڭدە تىنماي سايراپتۇ .

250

كەڭ تەبىئەت گويا نەققاش ، ئىنساندۇر ئەسەر ،
بىرەر نەققاش مەپھۇمدىن بۇ ئەسەر خەۋەر .
ئىنسان ھەرخىل ، ئەسەر ھەرخىل ، ھەردىل بىر دۇنيا ،
يېشەر ئىنسان مەپھۇمنى قايسى بىر قەيسەر ؟!

251

زىمىن-قۇم ، تاغ ، دەريا ، يايلاق ، بىپايان ئورمان ،
ئۆتەر ئۆمرۈك ئۇندا ئويناپ ھەم قۇچۇپ ئارمان .
شۇ زىمىندىن سۆيگۈ بىلەن پۈتۈلگە چ بۇ تەن ،
شۇ زىمىنگە ھېرىس بولۇپ ياشايدۇ ئىنسان .

252

ھەر زامان نەغمىسى ئۆزگىدۇر ئەمما ،
نە قەدرى بولمىسا رېتىمدە مەنا .
كۈيلەرگە ھەۋەس قىل ، كۈيۈك ئۇنتۇلما ،
كۈيۈڭىز كۈيلىسەڭ نە كۆركى زىبا ؟!

253

ئىنساندۇر جاۋاھىر ئالەم كان بولسا ،
تەپەككۇر قۇدرەتتۇر نەپەس جان بولسا .
ئاياندۇر كائىنات سىرلىرى ھامان ،
جۈرئەتلىك كىشىلەر گەر ئامان بولسا .

254

كىم بىزنى خار قىلار ۋەتەن بار تۇرسا ،
كىم بىزدىن زوقلانماس ئىقبال يار تۇرسا .
ۋەتەننىڭ قەدرىنى ۋەتەنسىزدىن بىل ،
بابۇر شاھ نەزمىدە ھەتتا زار تۇرسا ؟!

255

نۇمۇسمۇ بىر ھېكمەت ئەقىل تولغاندا ،
يارالغاي بىر جۈرئەت نۇمۇس بولغاندا .
نۇمۇسنى ئادەت بىل غۇربەت كۈنلىرى ،
ۋەياكى بېشىڭغا سۇمرۇغ قونغاندا .

256

ساياهەت مەكتەپتۇر ، كۆپ كۆرگەن دانا ،
ساياهەت جەرىدە تۈمەننىڭ مەنا .
كېيىنەك سەيلە ھەم ئۇچقۇر شامالسىز ،
مەرىپەت بېغىدا ئېچىلماس رەنا .

257

شەرىپەتلەر ئىچەرمىز زېمىندىن ئېلىپ ،
ھەم ئىچىپ كېتەرمىز زېمىندىن يېنىپ .
ھەقىقەت شەرىپتىن ئىچمەك-كان قازماق ،
ۋىجدانلىق ئادەملەت ئىچىدۇ قېنىپ .

258

ۋاقىتنىڭ چېكى يوق ، چەكلىكتۇر ھايات ،
چىل چىشى تۆكۈلەر ، تۈزار تۈز قانات .
ۋاقىتتىن قايغۇرما ، ئەجرىڭدىن قايغۇر ،
بىلگىنىكى ، ئۆز مېھنەت-ئەجرىڭدە نىجات !

259

بەئەينى بىر خەتتات-مۆجىز تەبىئەت ،
 ھەر چېچەك تەبىئەت كۆركىدىن خۇش خەت.
 خۇش خەتكە يېزىلمىش: بولغاي ھاسىل ، دەپ
 تەبىئەت بىزىكىن بۇزماقتىن ئاپەت.

260

دانانىڭ سوۋغىسى كەرەملىك ھىممەت ،
 رەنانىڭ خۇش سازى ئەتىۋا قىممەت.
 ئۆلىپتىڭ گەر نادان بولغاندا ئى دوست ،
 ئۆمرۈڭدە نە مەنا ۋە يەنە راھەت ؟

261

ھەسرەتلەر چەكمىگىن گەر كەتسە ئامەت ،
 ئۇزاتقىن ۋاپاسىز بەختىڭگە بول مەرد.
 سائادەت گويىكى مەھبۇبى گۈل قىز ،
 ئۇكىمگە گۈل تۇتسا ھەم قىلما ھەسەت.

262

تارىخ بىر نۆۋەتتۇر ، ئامەت بىر نۆۋەت ،
 تارىخقا يېزىلمىش كەپ-كېتەر ئامەت.

مەغرۇرلۇق كۆتۈرمەس نازۇك بۇ ئالەم ،
سانادەت بەزىدە مىسكىنگە ئۈلپەت .

263

تىكەندىن سۆيگۈسىز ئېچىلماس گۈل تاج ،
دانا مۇ ، تەرسامۇ سۆيگۈگە مۇختاج .
سۆيگۈدە ھەر ئىنسان خىسلىتى ئايان ،
كەيگە چكە كىشىلىك ھەر سۈپەتتە تاج .

264

ھايات بار ، ئىنسان بار ، قايغۇ-شادلىق بار ،
قوشىڭىزەك بۇ ھادىس ھەم رەقىب ، ھەم يار .
زېرەكلىك سانالماس شادلىقلار سۆيۈپ ،
قايغۇغا قەلبىدىن ئورۇن قويماق تار .

265

پاراغەت سۇلتانىنىڭ تونىنى يىرتار ،
غۇربەتنىڭ بازىغىنى دىلنى چىڭىتار .
سازەندەم ئەل رىشتى ساڭا بولسۇن تار ،

سەنئەتنىڭ يولىنى قىلماي دېسەڭ تار.

266

ياخشىلىق قەلبىڭدە خۇش چېچەك گۈلزار ،
يامانلىق ئۆزۈڭنى ئۆرتىگۈچى نار .
زېھنىڭنى ھەسەتنىڭ زەھىرى كەسسە ،
پۈتۈڭنى زېمىندىن خۇدا قىلار دار .

267

گۈلشەنلەر ئىچىدە بىر گۈزەل تۇرۇر ،
كۆرگەندە كۆڭۈلمۇ ئۆزگىچە ئۇرۇر .
ئاھ ، ھايات بىقارار ، گۈلمۇ ، گۈزەلمۇ ،
شائىرنىڭ زوقلانغان كۆڭلىمۇ سولۇر .

268

مەرىپەت مەشئەلدۇر يولغا نۇر چاچار ،
جاسارەت بەختنىڭ قۇلۇبىن ئاچار .
زۈلمەتنىڭ ھوقۇشى نادان ، بوشاڭلىق ،
كۆز ئاچقان قەيسەرنىڭ ئالدىدىن قاچار .

269

يۈكسەكلىك ، گۈزەللىك ھەسەتلەر قوزغار ،
شۇنچە ئەل بولغاچقا ساڭا ھەۋەسكار .
ھەسەتتىن غەم يېمەك نەھاجەت ساڭا ،
ئەل تۇرسا مىڭ چەندىن ئارتۇق مەدەتكار ؟

270

ئۆمۈرنىڭ تاغ سۈيى ساي بويلاپ ئاقۇر ،
باغۋەنسز گۈلشەندە كىم چېچەك تاقۇر .
ياش ئۆمۈر ئىلىمدىن تاپمىسا ئەقىل ،
ئۇ گويا دەشت بويلاپ ئۇچقان بىر قاقۇر .

271

شاھ ئۆتەر شاھمەن دەپ ، گادامۇ ئۆتەر ،
كىم سۇلتان ، كىم مىسكىن ، كىم خەتلەپ پۈتەر .
قايسىسى سەللىيۇ ، قاي تون ، قايسى شىم ،
ئاقىۋەت ئۇلارنى بىراق يەر يۈتەر .

272

تۇغۇلماق ئىشكى ئۆلسەڭ تاقىلۇر ،
جاھاننىڭ زەر مۈلكى جاھانغا قالدۇر .
دۇنيادىن قىزغىنىپ ئۆتكەنلەر ئازمۇ ،
ئەل قەلبى خەزىنەڭ بولسا ئەل قالدۇر .

273

مەنسەپ بىر ئات ئىرۇر ، چەۋەنداز قەيسەر ،
مەنسەپ بىر غىلاپتۇر ، خادىمى-شەمشەر .
شەمشەر سىز غىلاپ ھەم قەيسەر سىز ئاتتىن ،
قىممەتتۇر غىلاپسىز شەمشەر ، ئاتسىز ئەر .

274

ئەقىلىق ئايالغا يىگىنىمۇ شەمشەر ،
ئاقىلغا ھەر مۈشكۈل تەسىم مۇقەررەر .
ئەقىلىسىز ناداننىڭ ئىزى پالاكەت ،
چېھرىسى بولسىمۇ ئۇنىڭ مۇنەۋۋەر .

275

ھۆسن سۈرەتتۇر بىر كۈن ئەسكەرەر ،
نىگار بىر بەرگ گويا ، گۈزدە تۆكۈلەر .
ئەقىل ھەم پەزىلەت تۆكۈلمەس چېچەك ،
تەربىيەت ئۇرۇقىن چاچساڭ كۆكرەر .

276

بەزىلەر ئۆزى يەپ ، ئۆزى كۈن كۆرەر ،
بەزىلەر تەيياردىن پاراغەت سۈرەر .
ئالەمدىن ئەۋلاتقا قۇرۇق قول كەتكەن ،
سۆڭەكلەر قەبرىدە ھەسرەتتىن كۆيەر .

277

ئەقىلىسىز باش گويا يىرتقۇچ غارىدۇر ،
پەھمىسىز ئىستەكلەر ئۇنىڭ كارىدۇر .
ھاياۋاندىن ئىنساننى ئاجراتقان ئەقىل ،
ئۇ بارچە مۆجىزات ئۇلۇغۋارىدۇر .

278

چوقۇيدۇ ئەقىلنىڭ كۆزىنى ھەۋەس ،
 چوقۇلغان كۆزلەرنىڭ مەرتىۋىسى پەس .
 ئى دانىش ، نەزەر سال ئەقلى ئەمما ،
 ئىدراكسىز ھەۋەستىن ئۇنى باقمىش نەس .

279

ئۆمرۈڭگە قاينۇدىن زارلاش ئەرزىمەس ،
 شادلىققا يولۇقساڭ دىل كۆزۈڭ ئەلەس .
 كائىنات شارىدا چوڭ بولساڭمۇ گەر ،
 ئالەمنى بىر پۇتبۇل چۈشەنسەڭلا بەس !

280

سائادەت تەپەككۈر بىلەن مۇقەددەس ،
 ئۇنىڭسىز سائادەت پاراغەت ھەم نەس .
 باياشات ھاياتمۇ روھسىز ، چاچماس نۇر ،
 ئار-نۇمۇس ئالدىدا تاغدەك ئالتۇن پەس .

281

كىم بىلۇر كىم كەلدى ، كىمىلەر كەلگۈسى ،

چەكلىكتۇر تارىخنىڭ تامام بىلگۈسى .
بىر گىيا ، بىر چېچەك ئالەمگە ھەركىم ،
پەرق شۇكى ، ناتەكشى ئەقىل جىلۋىسى .

282

ئەقىلنىڭ يالقۇنى كۆڭۈلگە قوياش ،
ۋە ھەتتا ئەقىلدىن مومدەك ئېرۇر تاش .
ئالەم ھەم ئۆمۈر ھەم گۇيا قورام تاش ،
ئەقىلدۇر نەقىشلەر ياراتقان نەققاش .

283

كۆكۈل كەڭ ، ئالەم كەڭ دەۋران سۈرەرمىز ،
شادلىق ھەم قايغۇدىن قىسمەت كۆرەرمىز .
ھەر دەۋران سەھىپى ئوخشىماس بىراق ،
باسقانلار ئىزىنى ئىزدەپ يۈرەرمىز .

284

ئادەمنىڭ خەزىندۇر ئىلىمىدىن تولماق ،
قەلبىنىڭ ۋەزىندۇر كەڭ نەزەر بولماق .

كەڭلىكتىن باشلىنار كائىنات يولى ،
تارلىققا ھېرىسلىق گۆرگە سوقۇنماق .

285

ئىنساننى سۆيىمەكتىن ئۆزگە ئەھدىم يوق ،
سۆيگۈمنى كۈيلەشتىن ئۆزگە كەسپىم يوق .
ئاتۇنۇش كەڭ ئالەم بەختىدە بەختىم ،
پاراغەت خىلۋەتتە كۈتكەن بەختىم يوق .

286

ئۆمۈر ئاز ، ئۆمۈرگە زىننەت تاقايلىق ،
ئەڭ نادىر ئەقىلدىن زىننەت تاپايلىق .
ئالتۇنمۇ ، ياقۇتمۇ ئەرزىمەس ، ھەتتا
سارايغا ئالماستىن ئىشك ياپايلىق ؟

287

ئادەمنىڭ يۈرىكى ، قۇدرىتى چاغلىق ،
بۇ قۇدرەت مۆجىزى ئەقىلگە باغلىق .
ئەقىلغۇ نېسىۋە ئادەملەر ئۈچۈن ،

ۋە لېكىن ئەل ئىچىرە دانا ساناقلىق.

288

دوست تۇتماق باغۋەنلىك ، دوست گويا چېچەك ،
دوستلۇقنىڭ تىرىكى رىشتىداش يۈرەك .
دوستلۇقنىڭ گۈلىنى سۇغارغىن قىش-ياز ،
ئادا قىل بۇرچۇڭنى ، بولغىن يار-يۆلەك .

289

ئادەمدۇر ئالەمنىڭ ئەقلى-ئىدرىكى ،
ئادەمدىن ئۆزگە يوق ئالەمنىڭ بېگى .
ۋە لېكىن ئەقىلمۇ ئالەمگە مۇختاج ،
ئالەمدە ئادەمنىڭ زېھنىنىڭ تېگى .

290

جۈرئەتسىز يۈرەكتىن رەنج چىكەر باشىڭ ،
جۈرئەتنىڭ بولمىسا كارسىز قولداشنىڭ .
جۈرئەتلىك سەردارسىز ئەقىل شاھى مات ،
ھە جۈدۇر يۈزۈڭگە تۆكۈلگەن ياشنىڭ .

291

ۋاپاسىز ئالەمگە ۋاپادىن جاي سال ،
ياخشىلىق ئادەت قىل ، ئەل تاپسۇن ۋىسال .
ئۇنتۇلۇر ھايات ھەم ئامەت ھەم راھەت ،
ياخشىلىق يوقالماستىن زەر قوياش مىسال .

292

يول يۈرمەي جاھاندا نە بولسۇن سەيىل ،
ئەرك بولماي ئىنساندا نە قىلسۇن مەيىل .
ئەقىل ھەم ئەركىنلىك گۈزەللىك بىر گۈل ،
ئۇ پەقەت تۇرمۇشتىن ئېچىلغىنى بىل .

293

بەش كۈنلۈك ئۆمۈر دەپ ئۈمىد ئۈزمىگىل ،
ۋە يەنە ئۆلمەسلىك پىلان تۈزمىگىل .
ھاياتنى قەدىرلە ، زىننەتلە ، رەتلە ،
دەريادىن گۆھەر سۈز ، لۆجە سۈزمىگىل .

294

مەنسەپ بىر ساندۇقتۇر ، جاۋاھىر ئادەم ،
جاۋاھىر تولىمىغان ساندۇقتا نە تەم .
ساندۇقتا جاۋاھىر گەر بوسا پەۋەس ،
بۇ مەنسەپ ئەھلىدە بىلىم ، ئىززەت جەم .

295

شادلىقمۇ پايانسىز ئەمەس ، قايغۇ ھەم ،
پايانسىز ھەر ھېسقا چىدالماس ئادەم .
يۇلتۇزلۇق كائىنات گويا تىنماس چەرخ ،
شادلىقۇ قايغۇيۇ بىرى بىرىگە يەم .

296

سۇ سۇنى قوغلىشار ، تاش تاش بىلەن جەم ،
بىلىقمۇ ئۆز نەسلى ، تۈرىگە ھەمدەم .
تامچە سۇ پار بولۇر ، يالغۇز گۈل خازان ،
ئورمانمۇ جەملىكتىن ئۆسىدۇ مەھكەم .

297

تامسىز ئۆي جاھاندۇر ، جانسىز تەن ئالەم ،
 جاھاننىڭ سەمىرىلىك ئەينىكى ئادەم .
 ئادەمدە ئالەمنىڭ سىرلىرى ئايان ،
 ئادەمنىڭ زېھنىدىن ئالەم تاپمىش پەم .

298

ئۇسسۇس خالايق كەۋسەر بول شېئىرىم ،
 توڭغاندا يېپىنچى سەۋسەر بول شېئىرىم .
 مەن كەبى بىر خاكتىن پۈتۈلسەڭمۇ سەن ،
 تۇپراقتىن تېپىلغان گۆھەر بول شېئىرىم .

299

ياخشىلىق مۇشەققەت ، يامانلىق ئاسان ،
 يامانغا ياخشىلىق قىلۇر چىن ئىنسان .
 ياخشىلىق تارىخقا بېزەك ، ئەلگە كۆرك ،
 ياماننىڭ راينى كۆتۈرمەس جاھان .

300

ھېيلىگەر قەلبىدە بىر زەھەر قازان ،
زېھنىدە ھەسەتتىن قۇتۇرغان قاۋان .
ئۆزىگە كولىغان ئورغا ئۆزىن ،
ياتقۇزار ئىزگۈدىن يۈكسەلگەن جاھان .

301

سۆز بىلەن دىلىمنى ئوۋلا ئى جانان ،
سۆزۈڭدىن ئۆزگە يوق جېنىمغا دەرمان .
ساداقەت بىر ئوچاق ، سۆيگۈ ئوت شۇندا ،
شېرىن ، ساپ سۆزۈڭنىڭ ھەر جۈملىسى قان .

302

بىر دانا مۈشكۈلدە بولدى پاسىبان ،
بىر دانا غۇربەتتە ئۆتتى مېھرىبان .
ھېكمەت ھەم گۈزەللىك ئەھدىلەشكەندە ،
چارىسىز داجىدى كاج كەلگەن جاھان .

303

خۇش كۆرگەن چۈشىدىن زوقلىنار ئىنسان ،

مەيلى ئۇ گادايۇ يا بولسۇن سۇلتان .
 گۈزەللىك بىر غايە ، زوقى خۇش ھاۋا ،
 ۋە ھەتتا شېرىندۇر گۈزەل ھەر ئارمان .

304

ئادەم دەپ ئاتىلار بىباھا ئىنسان ،
 بۇ نامغا تەڭ ئەمەس تىك يۈرگەن ھەرجان .
 ئىنسانلىق خىسلىتى ، غۇرۇرى شۇكى:
 ئالمىدەك كۆڭۈلگە گەر پاتسا جاھان !؟

305

ئىنسان بىر ئەينەكتۇر كۆرۈنگەن جاھان ،
 تەپەككۇر خەزىنىدە ھەر تىلىسىم ئايان .
 بىر چېچەك بەرگىدىن دانا زېھنىگە
 يەتكۈنچە تەبىئەت كەزدى كۆپ جاھان .

306

ئەقىلنىڭ ھەسرەتلىك تۈرى پۇشايمان ،
 ئۇنىڭدا كېچىككەن ئەقىل نامايان .

كاجلىق ھەم ئىپتىخار باشقا-باشقا ئىش ،
جەھلىدىن زوقلانغان ئەڭ جاھىل نادان .

307

مۇھەببەت پاك كەلدى ئەۋلاتتىن بۇيان ،
چېچەكلەر شاد كۈلدى ، ياساندى جاھان .
پاك سۆيگۈ ، پاك يۈرەك پەخرى ئىنساننىڭ ،
ئۇنىڭسىز نە شەرەپ بولساڭمۇ سۇلتان ؟

308

بىر ئىنسان ، بىر مەھبۇب-باغرىڭدا جانان ،
زېھنىڭدە چەرخ ئۇرۇپ كەڭ جاھان ئايان .
دانىشم ، بۇ ھايات بىر شاھمات گويا ،
ئۆزگىچە قىممەتتە ھەر ئۇرۇق-ھەر سان .

309

بىر ئۆلۈش ئۆزۈڭنىڭ تىنىغىن تىنىغىن ،
ئون ئۆلۈش ئۆزۈڭنىڭ غېمىنى قىلغىن .
ھالاۋەت گەر سالسا كۆزۈڭگە پەردە ،

ئەڭ ئۆتكۈر تىغ بىلەن پەردىنى تىلغىن.

310

ۋاخ پەقەت بۈگۈندۇر ، قۇربىتىڭ بۈگۈن ،
بەئەينى بىر مۇردا ئۆتمۈش-تۈنۈگۈن .
ۋاقتىنىڭ ئۈستىدىن قىلما كېيىرلىك ،
قالۇر مۇ تىنىقلىك كىم بىلۇر ئۆگۈن ؟!

311

گۆھەر يوق-خارلىقتا ئۆزىن تۇتقانچە ،
كۆپ جەڭگاھ مەغلۇپىتىن يەڭگەن-ئۇتقانچە .
زەپەردە مەغرۇرلۇق شارابىن ئىچمە ،
قونالغۇ ئۆمرۈڭدە قونار قۇت قانچە ؟

312

ئۆزگىلەر كۆركىگە زەڭ سالغىن ، ئۆگەن ،
ئۆزگە بوپ كېتەرگە گەر-سالساڭ يۈگەن .
ئۆزگىدىن ئۆگەنمەك ئۆز كۆركىڭ ئۈچۈن ،
كۆرك ئېرۇر كۆرك ئۈچۈن كۆركىن ئۆگەنگىن .

313

ئۆزەڭنى ئالدىما كېيىر تەختىدە ،
بىر مۇتلەق ھۆججەت يوق ئۆمۈر ئەھدىدە .
بوسۇغاڭ زەردىن يا كېسەكتىن بولسۇن ،
ھەركىمنىڭ راھىتى سۆيگەن بەختىدە .

314

گۈزەللىك مەۋج ئۇرار ھەر بىر چېچەكتە ،
ئەڭ شېرىن خۇش پۇراق تۈنكى پۈرەكتە .
مۇھەببەت بولسىمۇ بارچە يۈرەكتە ،
ئادەملىك جەۋھىرى ئىجاد-ئىدراكتا .

315

بۇلۇتنىڭ كۆز يېشى چىمەنگە كۈلكە ،
گۈل كۈلكى بولۇلغا ئىلھامدىن ئۆلگە .
كۈندەشلىك تەبىئەت بىر تىلىسم گويا ،
ئاسانلىق يوشۇرغان ھەتتا مۈشكۈلگە .

316

ئۆمۈر بىر دەرەختۇر ، يىتىشتۈر مېۋە ،
ئەجر قىل ، <ئاغزىمغا ئۈجمە چۈش> دېمە .
ئۆزگىنىڭ بېغىدا ياپرىغان چېغىڭ ،
كۆرەلمەي ھەسەتتىن چېلىلما دېۋە .

317

كۆپ دىيار ئايلاندىم-ئىلمىنى ، ياتنى ،
تاپمىدىم ئەل يۇرتتەك قۇدرەت قاناتنى .
ئەل ئالتۇن بۆشۈكۈم ، ئەل گۆھەر تەختىم ،
قۇت ھەتتا ۋەتەندە چەكسەم پەريادنى .

318

قىرىق يىل ئاز بىلدىم ۋەتەن قەدىرىنى ،
سۇ دېدىم سۇ شەكلى ئاققان ئەتىرىنى .
ئۆزگە ئەل ئەينەككەن ئۆزنى كۆرمەككە ،
بال بىلدىم ئەلدىكى ھەر بىر قەتىرىنى .

319

ماختانماق ناداننىڭ شۆھرىتى پەخرى ،
بىر خۇنۇك خىسلەتتىن ياڭرىغان نەھرى .
ماختانغان پىكىردە نە قىلسۇن زېھىن ،
ھەتتاكى سۆزىدە قىلچە يوق بەھرى .

320

يار بىلەن يېرىمدىن تەكرە تۇتساق بەس!
چىڭگىزدەك ئالەمنى قۇچماق ئەرزىمەس .
كۆڭۈلنىڭ لەززىتى مەئشەت ئەمەس ،
ئەرك ، سۆيگۈگەر يېرىم بولسا-باسار نەس .

321

بەزىلەر چۈشەرمىش تەخت ، ئايۋان-ساراي ،
بەزىلەر چۈشەرمىش پەرداز ، گۈل چىراي .
بەزىلەر چۈشەرمىش بولسا داڭدار باي ،
ئانا يەر چۈشەرمىش >ۋاي قانداق قىلاي ؟

322

روبا ئىي-يايلاقتا چاپچىغان قۇلان ،
 ئىزىدىن ئۇنىڭنى خۇش پۇراق رەيھان .
 روبا ئىي-ئالمىدەك دىلىدىكى جاھان ،
 تۆتلا قۇر ، نىمىتى ئەلۋەك داستىخان .

323

يۇلتۇزلار ئاسماندا سانسى چاقنار تاش ،
 تۈنلەردە زوقلانساڭ چۆپكە قويۇپ باش .
 كىم بىلەر سەلتەنەت قوياش ئۈچكەندە ،
 يۇلتۇزدىن بەرق ئۇرۇپ زور قوياش .

324

مۇھەببەت ئىز قويماس كەش كېيىپ كېلەر ،
 سېھىرلىك قارماقتەك كۆڭلىنى ئىلەر .
 ئۇ شۇنداق ئوغرىكى ، ئوغرىلانغۇچى
 تەڭرىدىن ئوغرىغا شاپائەت تىلەر .

325

بەزىلەر يوقسىز دەپ ئەسكە سالار پات ،

ۋە سورار قولۇڭدا بار قايسى بىسات ؟
ئاشقىمەن ، مەشۇقۇم تېخى ماڭا يات ،
بۇ غەمدىن قۇتقۇزار بىر كۈن پەرىزات .

326

تور باسقان كاللىلار ، ئۆمۈچۈك پىكىر ،
لەبىزىنىڭ دىتىدا قاي زامانقى سىر .
يۇلتۇزلار قەسرگە چىقمايمۇ شائىر
قىلار يۇلتۇزلار ۋەزىنچە زىكىر .

327

تۇرمۇشقا تۈزىلەر دەرسلىك ھەر زامان ،
دەرسلىكنىڭ ئۆزىمۇ ئۆزگىرەر ھامان .
تۇرمۇش ئۇ ئۆركەشلىك دېڭىز بىپايان ،
بىر بۆكنىڭ تېگىگە سىغمايدۇ جاھان .

328

بەزىلەر ئۆزگىدىن ئەيىپلا ئىزدەر ،
ئۆزىنىڭ قىلمىشىن پەردازلاپ بىزەر .

ئۆزىنى ئالداپ ئۇ خاتا يول كېزەر ،
ئويغۇنۇپ ئەل بىركۈن ئۇنىڭدىن بېزەر .

329

ئويلانغان ئەقىللىق غەمسىز يۈرگەندىن ،
يىغلىغان بىر كۈنى ئۇتار كۈلگەندىن .
ئادەملەر ئۆلسىمۇ ئۆلمەيدۇ تارىخ ،
ئۇ قورقماس ئۆلگەن يا ھۆكۈم سۈرگەندىن .

330

بەزىدە <ھەقىقەت> سانالمىش يالغان ،
بۇ ئەرەم بېغدا ئىبلىستىن قالغان .
شۇ يالغان تۈپەيلى زىمىن كۆكسىنى ،
قاسراقتەك قاپلىغان جەڭلەردە قالغان .

331

دەرۋىشنىڭ چاپىنى مىڭ يېرى ئۇلاق ،
قولدا تۇتقىنى ھەتتا يام تاۋاق .
تارىخنى كەلگۈسى يازار دېمەككى ،

يېزىلغان تارىخقا چۈشەر كۆپ ياماق.

332

ساقال ھەم رۇخسارنى بوياش ئۆز ئىشىك ،
تەلپەك كەي ، يالاڭ يۈر ئوخشاش بىر بېشىك .
تىلىڭنى بويىما ھەررەڭدە سۆزلەپ ،
ئۇنىڭدىن خورلىنىپ قاقشايدۇ تېشىك .

333

ھەر كۈنى چىللايدۇ خوراز: تاڭ ئاتى ،
كالندار بېتىگە بىر رەقەم قاتتى .
كۈن بويى ، يىل بويى بىرخىللا ئۆتكەن ،
نادانلار قەۋمىدىن بۇ بېشىم قاتتى .

334

بىلمىسەڭ جەڭنامە ، قىسسىدىن ئۆزگە ،
غەيۋەتچى خوتۇندەك كىرىشسەڭ سۆزگە .
غادىيىپ ئىلمىساڭ ئالەمنى كۆزگە ،
ھوقۇشنىڭ سايىسى چۈشمەسمۇ يۈزگە .

335

ماشىنا ، جاھازىلار قۇدرەت بەخش ئېتەر ،
 كۆمۈلگەن بايلىقلار سەرپ ئەتسەڭ يېتەر .
 پايانسىز تارىختا ھەر دەۋران ئەگەر ،
 يېڭىچە تەپەككۇر قىلمىساڭ خەتەر .

336

يوق چاغدا زاغرىغا شۇنچە زار ئىدۇق ،
 بار چاغدا ئېرىقتا زەر ئاقار ، دېدۇق .
 ئەۋلاتقا ئىلىم-پەن بېغىن راسلىماي ،
 ياقۇتتىن گۆر ياساپ قۇت تاپارمىدۇق .

337

بۇ رەيھان پۇرىقى ، رەيھان بەرگى ھەم ،
 يىلتىزى تېنىدە ، شۇ خۇش پۇراق جەم .
 ھەيرانمەن ، ئەقىللىق ئىنسان ئىچىدە ،
 رەيھاندەك خىسلىتى بىر خىللىرى كەم .

338

ئەقىل بىر قوياشتەك بالقىسا ئەگەر ،
ئىنسانلىق ئەقىلدىن بولسا مۇنەۋۋەر .
باش ئۆزى تاج ئىدى ، بولاتتى كۈلكە ،
شۇ تاجنىڭ ئۈستىگە يەنە تاقماق زەر ؟

339

سۆھبەتمۇ خوپ شىپا گەر ئۆلپەت بولسا ،
سۆزلەردە مەرىپەت ، مۇھەببەت بولسا .
ئۆلپەتسىز كىشى ئۇ شىپاسىز بىمار ،
بىلەر ئۇ ھېكمەتنى سالامەت بولسا .

340

روھىيەت ئاجايىپ مۆجىز جاھاندا ،
روھىيەت روھ ئىزدەپ يۈرەر ئارماندا .
روھىيەت ھادىستىن قىلساڭ تەسەۋۋۇر ،
بىلگەيسەن بىر تىلىسم ياتار ئىنساندا .

341

ھېچ ئىشنى ياقتۇرماس ئىنتىزار قىلىپ ،
 كىشىنى ئۆزىنى بىر خوراز بىلىپ .
 ئاقىلنى تەن ئالار مۇقەررەر ئالەم ،
 نادانلار يۈرسىمۇ شۇنچە باز قىلىپ .

342

كۈلكىلىك ئىشلارنى كۆپ بايقار كىشى ،
 ئالەمدىن خەۋەردار بولسا گەر بېشى .
 ئاقىلمۇ بەزىدە قاقاھلاپ كۈلەر ،
 ۋە بەزى بېچىنىپ تۆكەر كۆز يېشى .

343

گۈزەللىك پەقەتلا ھۆسنەدە دېمە ،
 سارغايىسا گۈل ھۆسنۈك ئارتۇق غەم يېمە .
 گۈزەللىك كۆپ ھوجرا-سارايدەك نېمە ،
 گۈزەللىك تاجى ئۇ ئىجاتكار مېڭە .

344

مىڭ يىللاپ جەڭ قىلدۇق رەقپ- يار بولۇپ ،
زەپەرنىڭ كەينىدىن نانغا زار بولۇپ .
مىڭ يىلنى ئۆتكۈزۈپ باقساق ئالەمگە ،
قايتۇ بۇ روھىيەت بىر بىمار بولۇپ .

345

مەسخىرە قىلماققا ھوقۇقلۇق ئىنسان ،
ئىللەتنى ئىپتىخار دەپ بىلسە نادان .
ھېكمەتلەر كۆپ چىقتى ھەر خىل كېسەلگە ،
چىقسىدى بۇ رەڭلىك ئىللەتكە لوقمان .

346

كۆزۈڭنى ئاچمىساڭ جاھان كۆرۈنمەس ،
بىلمەسسەن يول يۈرمەي قەيەر ئېگىز-پەس .
كۆپ كۆرگەن كۆپ بىلەر ، كۆپ بىلگەن كۆكلەر ،
سوقۇنغان بىخۇدنى قوغلاپ يۈرەر نەس .

347

زەررىدىن تاغ بولۇر ، قەترىدىن دەريا ،

دەققە ۋاقىتتىن ئەسرلەر بىنا .
 دانا بوپ تۇغۇلماس ھەتتا ئەۋلىيا ،
 باھارنى بېزىگەن سانسىز گۈل-گىيا .

348

ئۆتكەن ئۇ تارىختىن كۆپ ماختانما ، بەس!
 گەر ھەيكەل قاتۇرساڭ ئۇ تۇرغان ئەلەس .
 زېمىنغا غەرق بولغان ناھەق ئىشلارنى ،
 ئاقلىماق ئىنسانغا بەسى مۈشكۈل ، تەس .

349

ھەر ۋەجنى ئۆز ئەھلى ئىزلەپ يۈرگۈدەك ،
 مۇنەججىم كۈزەتكەي ئاسماننى دېمەك .
 ھېكمەتلەر بىلدىكى ، ئىنسان ۋەزىندىن ،
 ئالەمنىڭ سىرلىرىن چۈشەنمەك كېرەك .

350

نەزمنى ئۆگەتكەن ماڭا بىر ھەۋەس ،
 روبائىي بولسىنۇ ۋەيا مۇخەممەس .
 ئەقىل ۋە ئىنسانلىق كۈيلەنمىسە گەر ،

يىرتىڭ بۇ نەزمەمنى بىلىپ ئەرزىمەس.

351

بەزىدە بۇ ئالەم تۇمانلىق بولدى ،
بەزىدە ئويللىرىم گۇمانلىق بولدى .
بىخۇدلۇق چاغلىرىم ، قۇتسىز چاغلىرىم ،
قوتان قان كۈنلەرگە قۇربانلىق بولدى .

352

باتۇرلار كېتىشتى پەللىگە يەتمەي ،
ئاقىللار غۇلاشتى ئەۋجىگە يەتمەي .
بەزىدە چېكىندى بۇ ئالتۇن تارىخ ،
دانالىق قۇدرىتى تەلۋىگە يەتمەي .

353

بەزىلەر پۇشۇلدار گويا ئارسلان ،
بەزىلەر خىرىلدار بىر ئېيىقسىمان .
بەزىلەر تىترىگە يەنە ئىنى توشقان ،
قاچاندىن مۇپتىلا بۇ كويغا ئىنسان ؟

354

چىقسا سۆز گەر تۆردىن ئۇڭا سال قۇلاق ،
 پەگادىن گەپ بولسا ئۇنى ئاڭلاپ باق .
 ھەقىقەت قىممىتى نەسەپتە ئەمەس ،
 بولدى بەس ، ئۇ بولسا يولۇڭغا چىراق .

355

قىرىق چاچ رېسىدە قىزغا ياراشقاي ،
 جىلۋىسى بىخۇدنىڭ ئۇيىقىنى ئاچقاي .
 يۇرتبازلىق شۇ چاچتەك قىرىق ئۆرۈلسە ،
 ئىناقلىق شۇ ئەلنىڭ قەلبىدىن قاچقاي .

356

بىر پەرى ئۆتتى كوچامدىن ئەر تىلەپ ،
 ھەر قەدەم باسقان ئۆزىدا ئەركىلەپ .
 كەتتى سۇمبۇل چاچىغا پىنھان قىلىپ ،
 غۇنچە ھۆسنەدىلەمنى پەرىپلەپ .

357

سۈبھىدە چىقسام تالاغا شر بولۇپ ،
ھەيۋە -مەغرۇرلۇق بويىچە بىر بولۇپ .
سېھرى بىرلە ئۆتتى تۈزدەك بىر گۈزەل ،
تتېرىدىم قۇچقاچ كەبى <دەر-دەر> بولۇپ .

358

كەپتەر ئىزلەپ كەنتكە چىقتىم تاڭ سەھەر ،
ھاللىتىمەن ئۇستا مەرگەندەك ئەسەر .
ئاھ نىتەي ، تىترەر تېنىم كەپتەر سۈپەت ،
ئىلىپىز ئوۋلار بىر گۈزەل قۇچقاچ زەپەر .

359

بىر پەرى ئوينايدۇ ساچى ئارقىدا ،
يوق شىكارچى ياكى سەييات تۇرقىدا .
تۈلكە توشقان ئاۋلىسا مەرگەن ئەگەر ،
نەچچە ئەرنىڭ باشى بار قارقىدا .

360

باشتا كۆرسەمچۇ ئىست گۈل رەڭگىنى ،
 خام خىيال قىپ يۈرگىچە كۆلەڭگىنى .
 نە ئىلاج تەقدىر مۇيەسسەر قىلمىسا ،
 شۈكۈر قىلغىل بۇمۇ بەختىڭ كەلگىنى .

361

تارقىڭ سال بولسا ، دارياغا سەنچە ساچ ،
 سۇمبۇلنى جەم قىلىپ ئاڭا تاقتىڭ تاج .
 چېچەكتەك ھۆسنۈڭگە ئىپاردەك پۇراق ،
 ئەمىسسەن رەڭ بىلەن ئەينەككە مۇختاج .

362

مۇھەببەت يارىسى پاكىز جاراھەت ،
 ئۇنىڭ ھەر ئازابى جېنىڭغا راھەت .
 قەلبىڭگە گەر سۇلتان بولسا مۇھەببەت ،
 بولۇرسەن بولساڭمۇ سۇلتان بىتاقەت .

363

ھەر بىر ئۆيىنى يوقلاپ كىرسەم تۇتۇن بار ،

ھەر قازاننىڭ ئاستىدا چوغ ۋالىلدار.
پەقە مېنىڭ باغرىمدىلا ، ئى دىلبەر ،
تۇتۇن بەرمەس ئۆزگە بىر ئوت لاۋۇلدار.

364

گۈل سۇنىمەن ساڭا ھەر سەھەر ،
گۈل سۆيسەن ، پۇرايسەن ئىپار .
سەن بىلەمسەن بىلمەمسەن دىلبەر ،
ھەربىر گۈلدە بىر دېمىدەم بار .

365

كۆمتۈرۈلگەن قەبرىدىن كۆرۈنمەس ئاسمان ،
ئۇنىڭدا ئىشقىدىن رەنج چەككەن ئىنسان .
گۈل بىلەن بولبۇلنىڭ پاجىئەسى كۆر ،
سۆيۈشكەن لەبلەردىن غەمناك قان .

366

خىزىرنى ئىزلەيمىز شەپقەت كۈتكىلى ،
ئۆلپەتلەر كۆزلەيمىز ھەسرەت تۆككىلى .

ھېچكىمنى كۈتمىسەڭ ئىللەت سۆككىلى ،
قانداقمۇ بەرگ ئاچار خۇش خىسلەت گۈلى ؟!

367

غەۋەتخور ئىززەتنىڭ قاتلى ئېرۇر ،
قاتىللىق قۇرالى شۇ تىل ئېرۇر .
ئۇنى بۇ نەس كويغا سالغان دەيدەيچى ،
خۇسۇمەت رەشك تولغان دىل پەس ئېرۇر .

368

بىر گۈزەل مەنزىر بار ئىنسان ئالدىدا ،
كۆرۈنمەي تۇرسىمۇ تۇمان ، دالدىدا .
ئىنساننىڭ ئىنسانلىق يىتۈك ھاياتى ،
نىقابىن ئاچقۇسى بىر كۈن ۋاللىدا .

369

ھالالنى دېگەندە <راھمان> بولغۇڭ بار ،
ھارامنى كۆرگەندە <شەيتان> بولغۇڭ بار .
ئاھ ئىنسان ! <قەترىدىن پۈتكەن> مۆجىزە ،

ھەر ئىككى قۇتۇپقا سۇلتان بولغۇڭ بار.

370

روزىغار غېمىدە قوقاس چىرايىڭ ،
خوشامەت كويىدا پالاستەك رايىڭ .
زېمىندەك ئالتۇننى ئىلگىڭدە تۇتساڭ ،
يەنىلا چىن ئىنسان بولالماي جايىڭ !

371

ئەرگىن بىر چۈش كۆرمەك ، بەك ھوزۇر سۈرەت ،
ئىنسانغا ئۆزىنى تاپماقلىق قىممەت .
يەپ-ئىچىپ يۈرمەكنى ھېساپلىساق بەخت ،
ئۇ گۇيا سەن بىلەن تەڭ يۈرگەن لەھەت .

372

چاچلىرىم چېچىڭنىڭ قوينىغا چۆكتى ،
كۆزلىرىم كۆزۈڭنىڭ ئىچىگە مۆكتى .
سايىمىز بىر بولدى ، ئەمما نىچۈندۇر ،
ھاياجان كۆڭۈللەر كۆز يېشى تۆكتى ؟!

373

دۈشمىنىڭ بال سۆزىدىن ، دوست ئاچچىقىن ئەۋزەل تۇت ،
 دۈشمىنىڭ خارلىق كۆتسە ، ساڭا دوستۇڭ تىلەر قۇت .
 دۈشمەننىڭ سېرىن سۆزى ئەجدەر بولۇپ ھوۋلىسا ،
 شەمشەر تۇتۇپ ئات چاپساڭ ، دوستۇڭ بولار ھەم قول پۇت .

374

مەيلى كەلگىن دانىشىم گادا لىباسى بىرلە ،
 مەيلى ئىچكىل شەربەتنى غۇربەت كاساسى بىرلە .
 ھۆرمىتىم ساڭا شاھىتىن ئۈستۈنكى ، سىر ئەمەس ،
 ئۆتكەچكە ھەر تىنىشىڭ ئەقىل ئاساسى بىرلە .

375

ساما ئاسمانى قاراڭغۇ-بولمىسا شەمشى-قەمەر ،
 ئەقىل غالىپلىقى جانسىز-بولمىسا سۆيگۈ ئەگەر .
 دېڭىز مۈشكۈلى بولمىسا ، باھاسىز قۇم ئۈنچە-مەرمەر ،
 ھاياتلىق تەختىنىڭ شاھى-ئۆزىن بىلمەك ئەنگۈشتەر .

376

ھايۋانلىقنى سېغىنماق-ئارتۇق ئىچىپ مەست بولماق ،
چۈشكۈنلۈكنى سېغىنماق-قەددىن پۈكۈپ پەس بولماق .
نامەرتلىكنى سېغىنماق-ۋاپاسىز ناكەس بولماق ،
ئامەت قېچىپ ، قۇت قېچىپ ئۆمۈر بويى پەس بولماق .

377

نە زاھىر كۈلكىلەر قۇتلۇق ،
نە غاپىل ھېيلىلەر قۇتلۇق .
پەلەك گەر قىلسا تەرسالىق ،
زەككىدىن تەلۋىلەر قۇتلۇق .

378

زېمىن ئاستىغا كىرسەك كىر ، بولما خەلقىن يات ،
خالايق گۈلشىنىنى ھەتتا خازان پەسلىدىمۇ ئاۋات .
مېنىڭ باغرىمنى گەر يارساڭ ئەقەدەم ئۇندا ئايانكى ،
خالايق جەننىتىم ، كۆركىم ، خالايق بىرلە باغرىم شاد .

379

نەتىجىسى غەمكىن ئالەمدە غەمگۇزارىمدىن ئايرىلدىم ،
 بۇ ھىجرەت دەشتىدە ۋەسلى چىمەنزارىمدىن ئايرىلدىم .
 ئۆلۈمدىن باشقا مىڭ مۈشكۈل ئۈمىد ئىلھامى بەخش ئەتكەي ،
 ئۈمىدىسىز دەردكە دات ، رۇخسار تۇمارىمدىن ئايرىلدىم .

380

مۇھەببەت قەپزىڭدە ئاقاردى غۇنچە باشىم ،
 ئەقەدە روڭسىدا كۆپ ھاردى شۇنچە باشىم .
 يۇلتۇز ئەمەس ئەقلىمنى يورۇتقان ، زېھىندار باش ،
 ساي تاشىدەك كۆز ياشىدا چۆمۈل ئۇنچە باشىم .

381

شىرنى يەڭگەن ئەزىمەت شېرىن سۆزگە ئەل بولدى ،
 يامغۇر سۆيىدىن قېچىپ ، يولۇققىنى سەل بولدى .
 گۈزەللەرنى ئاختۇرۇپ ، يۈرگەن ئىدى مەنسىتمەي ،
 ئاخىرىدا تاپقىنى دىلى ئەما "چەل" بولدى .

382

قار چېچەكتا گۈل چېچەك ، مۆلدۈردە مېۋە ،
مۈشكۈللىكتە بىر راھەت ، ۋەھىمە يېمە .
قايغۇ بىلەن شاتلىققا كۆپ بولمە كۆڭۈل ،
كۈلگەن كۆزدىن ئاقۇر ياش يۈرگۈدەك كېمە .

383

ئاي دېسەم ئايىمۇ سامادا ئاي جامالىڭغا كۆيەر ،
گۈل دېسەم گۈلمۇ چىمەندە گۈل يۈزۈڭ دەپ ياش تۆكەر .
ئاي بىلەن گۈلنى قوشۇپ "ئايقىز" دېسەم ، "گۈلقىز" دېسەم ،
بەرگىدىكى شەبنەم كەبى لەبىمدە پەيدا دۇر شېكەر .

384

باقىمىغايمەن توز قاناتىغا چېچىڭ تۇرغان چېغى ،
بۇلبۇل ئاۋازى نەھاجەت لەۋلىرىڭ كۈلگەن چېغى .
گۈلگە مۇنداق باقىمىدىم سىنەمدە قوزغاتمايدۇ زوق .
جەننەتى جىسمىڭ بېغىدىن خۇش ئىپار ئۇرغان چېغى .

385

بىر پەرى سەردارىنى كۆردۈم چاچلىرى ھەيۋەت قوشۇن ،

كۆزلىرى ھېكمەتلى جادۇ ، سېھرى ئەيلەر پېرىخون .
 كۆرسىتىپ زىلۋا بويىنى ئۆتسە ئالدىڭدىن ئەگەر ،
 بىر شامال تەككەن كەبى بىردەمدە ئەيلەيدۇ جۇنۇن .

386

ئول مەلەك دىلدارىغا باقسام يانا باققۇم كېلۇر ،
 چاچلىرى دەرياسىدا يەلكەن بولۇپ ئاققۇم كېلۇر .
 بىر كۆرۈپ گۈل ھۆسننى قايتا كۆرەرنىڭ پەندىدە ،
 ئىزلىرىنىڭ خاكىنى سۈرمە بىلىپ ياقۇم كېلۇر .

387

بىر پەرى دىلدارىنى ئەيلەپتۇ تەڭرىم گۈل چىمەن ،
 بەخش ئېتىپ كۆزىگە ئۇچقۇن ، لەۋزىگە مەيى بىر لەقەن .
 تەل ئېتىپتۇ جىسمىغا سەككىز بېھىش ئەۋزەللىكىن ،
 قايسى مىسكىننى قىلۇر بۇ دەۋلەتتىن بەھرىمەن .

ئىككىنچى قىسمى مۇشۇ يەردە ئاخىرلاشتى .